

KELEIVIS

DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata Metams:
Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikoje 2.50
Kanadoje 2.50
Pusmetis:
Amerikoje \$1.00
Pietų Amerikoje 1.25
Kanadoje 1.25
Apiešimui kitiems laiškuose
Kreipiantis su kokia nors reikale
adresuoti:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 1

"Keleivis" Telefonas:
SO 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS., SAUSIO (JANUARY) 4, 1950

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1906, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Atskiro Numerio
Kaina 7 Centai

45 METAI

Amerikos Karo Vadai Vyks į Tolimuosius Rytus

Jungtinių Štubų Viršininkai Tirs Padėtį Vietoje; Ką
Daryti dėl Kinijos Pralaimėjimo? Įvairios Nuomo-
nės, Bet Nėra Vienos Politikos; Bolševizmui
Kelias Turi Buti Pastotas

Amerikos jungtinių štabų viršininkai greitai laiku vyks į Japoniją ir susipažins vietoje su Amerikos saugumo klausimais Tolimuose Rytuose po Kinijos pralaimėjimo.

Amerikos karo vadovybėje ir valdžioje yra griežtai skirtingos nuomonės dėl Amerikos politikos Azijoje ir dėl to, kaip ten sulaukyti tolimesnį bolševizmo plėtimąsi. Japonijos valdytojas, generolas MacArthur, reikalauja, kad Amerika panaudotų visas priemones Maskvos įtakai sulaukyti ir nustumti atgal iš Azijos platybių. Ypač jis reikalauja, kad kinų komunistai nebūtų įleisti į Taiwan (Formozos) salą. Panašią nuomonę reiškia daugelis kongresmenų ir įtakingų karo vadų.

Galutinai Amerikos politika Azijoje bus išspėsta, kada karo vadai susipažins vietoje su padėtimi ir pasitars su Amerikos karo vadais Japonijoje.

Japonai Turi "Teisę Gintis"

Generolas MacArthur, Japonijos valdytojas, Naujų Metų proga aiškino, kad nors Japonijos konstitucija atsisako nuo karo, bet Japonijos tauta visvien turi kiekvienai tautai priklausantią gynybos teisę, jei ją kas nors užpuolė. Tas gen. MacArthur pareiškimas kai keno buvo aiškinamas, kad dabar Amerika leis Japonijai laikyti savo kariuomenę ir turėti ginklavimosi pramonę. Bet gen. MacArthur bendradarbiai aiškina, kad Amerikos politika Japonijoje neiškeis ir Japonijai šiuo tarpu nebus leidžiama laikyti kariuomenę.

PER NAUJUS METUS ŽUVO 402 ŽMONĖS

Bežventinant Naujuosius Metus visoje Amerikoje žuvo 402 žmonės, daugumas automobilų nelaimėse. Naujų Metų šventė pareikalavo daug mažiau aukų, negu Kalėdų šventė, kada žuvo iš viso 580 žmonių.

Argentinos Žmonės Mėgsta Laivą Spaudą

Iš Argentinos praneša, kad du nepriklausomi dienraščiai, "Nacion" ir "Prensa", nežiurint valdžios persekiojimų ir nedavimo užtenkamai popieriaus, padaugino savo skaitytojų skaičių apie 10 nuosimčių.

Čankaiškas Kaltina Rusiją

Nacionalinės Kinijos vadai, generolas Čankaiškas, Naujų Metų dieną kaltino Sovietų Rusiją "papildžius didžiausią prasižengimą žmonijos istorijai." Jis aiškino, kad Rusija pasinaudojo Kinijos nusilpėjimu po aštuonių metų prieš Japoniją ir užsiundė ant Kinijos savo penktą koloną. Rusija pasielgė panašiai, kaip Japonija, ir Maskvos politika yra ne kas kita, kaip tęsimas brutališkos carų politikos, tikslai su moderniais ginklais ir su bolševikiškos penktos kolonos pagalba. Čankaiškas sakė, kad bėgyje 5,000 metų kinų tauta nepergyveno tokios nelaimės, kokią ją ištiko dabar dėl Maskvos agresijos.

Maskva Vėl Grasina Suomijai

Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministerio padėjėjas A. Gromyko įteikė griežtą notą Suomijai ir kaltina suomių vyriausybę, kad ji paslėpusi nuo sovietiško teisingumo "300 karo kriminalistų sovietų kilmės." Nota reikalauja pasiaiškinti, kodėl Suomijos vyriausybė neišdavė tų "kriminalistų" Rusijai nubausti.

Suomijos prezidentas Naujų Metų proga, kelias valandas po gavimo tos grasinančios notos, kreipėsi į suomių tautą ir sakė, kad Suomija gali vesti tikrai draugišką politiką santykiuose su Rusija. Nežiurint Suomijos taikumo ir nusizeminimo, Maskva ieško priekabių ir spėjama, kad gal Maskva darys naują bandymą pastatyti Suomijai savo lėlių ir kvieslingų valdžią.

RUSŲ ORLAIVAI VIRŠ JAPONIJOS

"Nežinomi" orlaiviai kasdien skraido virš įvairių Japonijos vietų. Spėjama, kad tai rusų orlaiviai atlekia virš Japonijos stebėti, kas ten darosi. Nežinomi orlaiviai pasirodo trumpam laikui ir pirm negu amerikiečiai spėja juos pavyti, išnyksta jurose.

Argentinos vyriausybė davė įsakymą uždaryti komunistų partijos laikraštį "La Hora" Buenos Aires mieste. Laikraštis uždarytas dėl "anti-argentinės politikos."

Ir virš trijų šimtų metų priklausomybės nuo Olandijos, Indonezijos žmonės 1949 metais gruodžio 27 d. atgavo visišką nepriklausomybę. 77 milijonai Indonezijos gyventojų sudarė Jungtines Indonezijos Valstybes, į kurias įeina 16 valstybių, išsimečiusių daugelyje salų. Indonezija neabejojamai užims svarbią vietą Azijos valstybių tarpe. Paveikslas matyti naujosios respublikos žemėlapis.

Trujillo Gali Skelbti Karą

Dominikonų respublikos diktatorius, "generalissimo" Rafael L. Trujillo, gavo iš fašistinio parlamento įgaliojimą skelbti karą Dominikonų kaimynams, jei jis ras reikalo tą daryti. Tas nepaprastas parlamento nutarimas ir pasiputusias diktatoriaus galios padidiniams kelia rūpesnio pas visus Dominikonų kaimynus, nes nežinia, ką diktatorius su jam duotais įgaliojimais darys. JAV valstybės departamentas ir Inter-Amerikos "taikos komitetas" reiškia nepasitenkinimą dėl Dominikonų politikos, o Trujillo siūlo jo konfliktą su kaimynais apsvarstyti visoms Amerikos valstybėms.

Uždarnos Tremtinių Mokyklos Vokietijoje

Prieš pat Naujuosius Metus Bostone gautas laiškas iš vienos DP stovyklos britų zonoje, Vokietijoje. Jame rašoma, kad per Švediją yra gautos žinios iš Pabaltijo, kur esą bolševikai atvirai kalba apie karą su anglosaksais.

Tuo tarpu DP stovyklose tremtinių gyvenimas vis blogėja. Štai britų zonoje visiems DP pradinė mokyklų mokytojų nutraukiamos algos. Mokytojai atleidžiami, o kur mokysis tremtinių vaikai—nežinia. Be to, opiai paliečiamas ir tremtinių maitinimosi reikalas. Daugely stovyklų dipukai, nenorėdami sunykti nuo bendrojo katilo maisto, laiko vieną kitą vietą ar triušį. Dabar tokie dipukai stovyklų administracijai už kiekvieną vietą turės mokėti "pagalvinį mokesį"—po vieną markę, o už triušį—pusę markę.

Kaip matosi, IRO pareigūnai labai uoliai stengiasi tremtinius "atpratinti" nuo valgio, o jų vaikus palikti beraščiams.

Barret Valstybės Sėkr. Padėjėjas

Gruodžio 31 d. prezidentas Trumanas paskyrė žurnalistą Edward W. Barret valstybės sekretoriaus padėjėju į vietą G. V. Allen, kuris eina ambasadoriaus pareigas Jugoslavijoje. Naujasis valstybės sekretoriaus padėjėjas vadovaus Amerikos propagandai užsieniuose ir jojo žinioje bus aiškios nias Amerikos užsienio politikos Amerikos žmonių. Naują valstybės sekretoriaus padėjėjų dar turės patvirtinti senatas.

HOOVERIS SIULO GINTI FORMOZĄ

Buvęs prezidentas Herbert Hoover reikalauja, kad Amerika neužleistų Taiwan (Formozos) salos kinų komunistams ir kad panaudotų karo laivyną tai salai apginti nuo Kinijos komunistų. H. Hoover sako, kad Azijoje reikia padaryti tvirtą užtvartą prieš bolševizmo plėtimąsi.

REPUBLIKONAI PRIEŠ TAKSŲ KELIMĄ

Republikonų vadai kongrese skelbia, kad jie griežtai stovės prieš administracijos bet kokius siūlymus pakelti mokesnius. Republikonai sako, kad vyriausybė turi apkarpyti išlaidas, kad galėtų išsiversti su tomis pajamomis, kokias ji gauna iš jau esančių mokesnių.

MIRŠ AKTORIUS EMIL JANNINGS

Sausio 2 d. Austrijoje mirė pagarsėjęs vokiečių aktorius, Emil Jannings, kuris buvo plačiai žinomas ir Amerikoje. 1927 metais tas aktorius vaidino Hollywoodo kellose filmuose. Jis mirė sulaukęs 63 metų amžiaus.

"Keleivys" uždėdina yra daryti visokius žinio skelbimus ir pajalėjimus.

JAV Neokupuos Taiwano Salą

Prezidentas Trumanas ir Amerikos nacionalinio saugumo taryba sutarė dėl artimiausios politikos Tolimuose Rytuose. Amerika nutarė neokupuoti Taiwan salą, kurioj dabar susimetė nacionalinė Kinijos vyriausybė su savo kariuomenės likučiais, su karo laivynu ir karo aviacija. Amerika šiuo tarpu nepripažins Kinijos komunistų režimo ir palieka tą reikalą vėlesniam laikui spręsti. Amerika iš naujo persvarstys klausimą, ar duoti kokią nors pagalbą Kinijos nacionalinei vyriausybei Taiwan saloje.

Amerikoje daugelis įtakingų politikų ir kariuomenės vadovybė reikalauja, kad Amerikos kariuomenė paimtų Taiwan (Formozos) salą į savo globą, kad ten neįsigalėtų kinų komunistai.

AMERIKOS LAIVAS PLAUKIA SANCHAJUN

Amerikos laivas "Flying Arrow" nutarė plaukti iš Hong Kongo į Sanchajū, nežiurint į Kinijos nacionalistų paskelbtą blokadą ir nežiurint Amerikos perspėjimo, kad kelionė į kinų komunistų uostus yra pavojinga. Laivo vadovybė praneša, kad visi jūrininkai sutiko rizikuoti ir nė vienas neatsisakė bandyti pralaužti nacionalistų blokadą.

Nuomininkai Reikalauja Nuomų Kontrolės

Nuomininkų organizacijos New Yorke ir kituose miestuose siūnia prezidentui Trumanui reikalavimus pratęsti nuomų kontrolės įstatymą dar ilgesniam laikui. Dabartinis nuomų kontrolės įstatymas veiks tik iki vidurvasario ir kongresas mano jo nebepratęsti, palikdamas tą reikalą tvarkyti valstijoms.

Kongresas Susirinko į Naują Antrąją Sesiją

Kongresas Išklausys Prezidento Pranešimus; Bus Karštų
Ginčų dėl Prezidento "Fair Deal" Programos; Iškyla
Biudžeto Nedatėklų Klausimai; Aštrėja
Ginčai dėl Užsienio Politikos

Socialinio Draudimo Mokesniai Pakilo

Nuo Naujų Metų socialinio draudimo (old age and survivors insurance) mokesniai pakelti 1 nuosimčiu. Iki šiolei darbdaviai ir darbininkai mokėjo nuo uždario po 1%, o dabar mokės po pusantro nuosimčio. Mokesnių pakėlimas paliecia 39 milijonus apdraustų darbininkų ir 2,700,000 darbdavių.

Senatvės pensijos ir pensijos mokamos apdraustųjų žmonių našlėms ir našlaičiams, šiuo tarpu nėra pakeliamos, bet 1950 metais vyriausybė vėl siūlys, kad kongresas padidintų pensijas. Dabar apdraustieji vidutiniai gauna 26 dolerių pensijos per mėnesį.

Izraelis Atmeta J. T. Siūlymą

Izraelio vyriausybė atmetė Jungtinių Tautų kolonijų priežiūros tarybos reikalavimą sulaukyti savo sostinės, Jeruzalę, kurį Jungtinių Tautų seimas nutarė internacionalizuoti. Izraelis savo atsakyme pažymėjo, kad Jungtinių Tautų kolonijų priežiūros taryba neturi jokios teisės duoti įsakymus Jungtinių Tautų nariams atšaukti jų vidaus patvarkymus ar reikalauti, kur Izraelis turi turėti savo sostinę.

Tuo tarpu arabaiška Jordanija paskelbė, kad ji įjungia į savo valstybės sienas arabiškąją Palestinos dalį su Jeruzalio senamiesty.

DR. H. SANDER PALEISTAS PO BELA

Manchester, N. H., daktaras Herman Sander buvo areštuotas praėjus savaitę už pagreitintą mirties vienos nepagydoma liga sergančios ligonės, 59 metų Mrs. Abbie Borroto. Daktaras traukiamas teismo atsakomybėn už žmogžudystę. Iki teismo daktaras paleistas po 25,000 dolerių bėla.

Dr. H. Sander sako, kad jis esąs nekaltas ir išėjęs iš kalėjimo vėl verčiasi daktaro praktika. Candia, N. H., miestelio gyventojai, Dr. Sander kaimynai, jam reiskia pasitikėjimą ir sako, kad jie ir toliau skaito daktarą garbingu žmogumi, tin kamu eiti daktaro pareigas. Šį antradienį "grand jury" svarsto Dr. H. Sander kaltės klausimą.

Šį antradienį, lygiai 12 valandą, pradėjo posėdžiauti Amerikos kongresas, atstovų rūmai ir senatas. Po atidarymo iškilnių kongresas pranešė prezidentui, kad jis yra pasiruošęs išklausyti prezidento pranešimų.

Pirmas prezidento pranešimas kongresui, "apie unitijos padėtį" bus perskaitytas visam kongresui (atstovų rūmams ir senatui kartu) šį trečiadienį; penktadienį prezidentas darys pranešimą kongresui apie ekonominę krašto padėtį ir kitos savaitės pradžioje, prezidentas darys pranešimą kongresui apie ateinančių, 1950-51 metų biudžetą.

Ir antroji 81-jo kongreso sesijoje prezidentas keta siulyti priimti jo jau pernai siūlytą "fair deal" programą ir kongresas arba turės ją priimti, arba prezidento reikalavimai bus sprendžiami 1950 metų rudens rinkimuose.

Šioje kongreso sesijoje iš pat pirmų dienų iškils griežti ginčai dėl Amerikos užsienio politikos, ypač dėl politikos Azijoje. Įtakinga kongreso dalis jau pasisakė už griežtą politiką santykiuose su Kinijos komunistiniu režimu, prieš to režimo pripažinimą ir už davimą karinės pagalbos Kinijos nacionalistinio režimo likučiams, kurie dabar susimetę į Formozos (Taiwan) salą.

Dabar susirinkęs kongresas turės išspręsti visuomenės svarbų mokesnių klausimą. Šiais metais valstybės biudžetas suvedamas su trūkumais, todėl ateinančioms metams vyriausybė turės arba mažinti išlaidas, arba turės prašyti kongreso padidinti kai kuriuos mokesnius.

JUGOSLAVIJA GALI PIRKTI ORLAIVIŲ

Amerika davė leidimą Jugoslavijai pirkti čia kelevinių orlaivų ir įvairių mašinų dalių. Leidimas duotas po pasirašymo su Jugoslavija sutarties apie komercinių orlaivų skraidymą.

Arkansas Organizuoja

Didelę Banditų Medžioklę
Iš Little Rock, Ark., praneša, kad ten organizuojama didžiulė medžioklė 3 ar 4 banditams gaudyti, kurie per paskutines kelias dienas padarė drąsių užpuolių ir sužeidė kelis policininkus. Spėjama, kad banditai esą pabėgę iš Tucker kalėjimo kaliniai.

APŽVALGA

AMERIKOS INDELIS I EUROPOS GERBUVI

Baigiant 1949 metus iš Europos atėjo žinios, kad ten gyvenimas susitvarkė ir žmonės vėl šventė žiemos šventes maždaug, kaip prieškariniais metais, be bado šmėklos ir be didelių trukumų, kurie visus pokarinius metus žmones ten kankino.

Dėl vakarinės Europos atsistatymo didelės nuopelnas priklausė Amerikai, kuri įvairiais pavidalais, pašalpomis, paskolomis ir pasukimais du metus per Marshallo planą davė Europai didžiulę pagalbą. Vien Marshallo plano pagalba iki 1949 metų galo, siekė 8,250,000,000 dolerių, arba kiekvienas Amerikos gyventojas, skaitant visus be išimties, Europos atstatymui per Marshallo planą jau davė po \$55.

Amerika pagalbai Europai davė neatsilygindama, ar tai buvo priešų ar sąjungininkų šalys. Buvusios priešų šalys gavo jau apie du bilionu dolerių: Italija — \$900,000,000, vakarinė Vokietija — \$800,000,000 ir Austrija — \$365,000,000.

Daugiausia pagalbos gavo šalys sąjungininkės, Anglija — \$2,200,000,000 ir Prancūzija — \$1,700,000,000.

Pusė tos milžiniškos pagalbos buvo duota žemės ūkio produktams ir kita pusė pramonės išdirbiniais ir žaliavomis. Dėka Amerikos pagalbai karo suardytos šalys, kaip Italija, Prancūzija, Vokietija, Anglija ir k. galėjo atstatyti savo ūkį, galėjo išmaitinti savo žmones ir šiandien gali pasirodyti su didesne gamyba, negu prieškariniais metais.

Amerika gelbėjo Europą iš pokarinio skurdo ir suritės iš teisingai suprastų pareigos ir išeidama iš savo interesų. Amerika skaitė savo pareigą padėti atsistatyti kraštams, kurie per karą daug daugiau nukentėjo, negu Amerika, o Amerikos išskaiciavimas buvo tas, kad geriau Europoje turėti sočius, tvarkingus ir stiprius kaimynus ir kostumierius, negu apdriskusias ir vidaus suirutės kamuojaamas tautas. Tokia politika Amerikai diktavo ir žmoniškumas ir tautinis interesas.

Šiandien, kada politinis dangus vis labiau niuokiasi, mūsų šalies protinga ir žmoniška politika davė Amerikai Europoje gerus, ištikimus sąjungininkus, kurie ir taikos palaikyme ir karui ištikus, pergales iškovojime, stovės greta galingosios Amerikos.

NEMATO SKIRTUMO

Bostono "katalikų" laikraštis, kurio patronas yra šv. Juozapas, o šefas p. K. Kristaus gimimą ir pradžią "šventųjų metų" paminėjo smarkiu užsiuolimu prieš socialistus. Jis suvertė socialistus ir bolševikus į vieną kruvą ir visus kartu apipylė savo kalėdinėmis neapykantos išprkaitėmis.

Ponui K. neaišku, koks yra skirtumas tarp socialistų ir bolševikų. Jam rodosi,

kad socialistai, kurie tiki į socialistinę žmonijos ateitį, atstovauja "komunistų liniją" ir jau.

Tą skirtumą p. K. lengvai galėtų pastebėti, jei jis bešališkiau pažvelgtų į bet kurią socialistų valdomą šalį, pavyzdžiui, Angliją. Ten jis neras prievartos darbų stovyklų, neras diktatūros, nematys policinės valstybės, suktų teismų, sąžinės laisvės išniekinimo, demokratinių žmonių teisių mindžiojimo, spaudos monopolizavimo ir panašių dalykų, kuriais pasižymi totalitarinė bolševikų diktatura. Skirtumas, rodos, savaime aiškus ir tik žmogus apjaukintas neapykantos, ar politinis kuklikas, to skirtumo nemato.

Ponas K. mano, kad socialistų gyvenimas pasidarys dabar labai liudnas ir jis neslepia savo džiaugsmo dėl to. Jis sako:

"Kas beliko socialistams?... Siulytis su socializmu kol kas neparanku, visiems matant komunizmo žiaurumą ir atožangą. Jie laukia patogesnių laikų. Jie žiūri į Angliją ir turi vilties. Stipri tai turi būti viltis, nes iš britų eksperimento mizerni rezultatai."

Socialistų viltis į socialistinę, teisingesnę žmonijos ateitį, turi būti tvirta ir galima tik pasidžiaugti, kad socialistai dėl pasitaikančių pralaimėjimų rankų nenuleidžia. O viltis, dedama į Anglijos socialistinį eksperimentą, socialistus visame pasaulyje gali tik džiuginti. Tie Anglijos socialistų pasiekimai ponui K. atrodo "mizerni" tik todėl, kad jis į tuos pasiekimus žiūri Amerikos kapitalistinės spaudos akimis, o ne Anglijos darbo žmonių interesų šviesoje.

Ko pasiekė Anglijos socialistai karo sugriautoje Anglijoje? Pasiekė labai daug. Anglijos žmonių sveikatingumas niekada nebuvo toks geras, kaip dabar. Anglijos mokyklų vaikai niekada nebuvo taip sveiki ir guvūs, kaip dabar, kada valstybė ėmėsi vaikų globos rimtai ir su pilnu savo atsakomybės supratimu. Anglijos darbo žmonės visus pokarinius metus nežino, kas tai yra nedarbas, ko, deja, negalima pasakyti apie turtingiausią pasaulio šalį Ameriką. Anglijos socialistinis draudimas, "nuo lopšio iki karsto," nors ir duoda progos kapitalistiniams klapčiukams pajuokauti, betgi Anglijos darbo žmonių gyvenime tai yra milžiniškas laimėjimas. Paprastai, "eilinis" žmogus, kurio likimu kapitalistinis pasaulis nėra linkęs rūpintis, Anglijoj turi užtikrintą globą nelaimėje, nedarbe, senatvėje, ligoje, šeimos prieauglio susilaukus ar šeimos maitintoja į kapus palydėjus. Tai yra vienas didžiausių Anglijos darbo žmonių laimėjimų ir, pasakysime, tikrai krikščioniškas laimėjimas, imant krikščioniškumą supratimą ne jo išskirpyto, kuniginę prasmę, bet kaip jį skelbė Kristus ir jo pirmieji mokiniai. Už platų, visapimančią socialistinį draudimą Anglijos žmo-

Irano armija, apginkluota amerikoniškais ginklais, žygiuoja parade krašto sostinėje, Teherane. Virš žygiuojančios armijos skraido ocaivai, irgi gauti iš Amerikos. Iranas (Persija) yra silpna šalis, bet visvien žada gintis, jei Rusija bandys ją užkariauti.

nės gali būti tik dėkingi socialistams.

Anglijos socialistų laimėjimai yra dideli ir ukiu atstatyme, ir butų statyboje, ir nacionalizuotų pramonės šakų tvarkyme. Anglijoje jaučiami kai kurių produktų trukumai, tai yra karo palikimas. Bet Anglijoje esamį ištekliai yra daug teisingiau skirstomi, negu bet kurioje kapitalistinėje šalyje ir niekas ten nesijaučia nukriaustas dėl išpuštų maisto kainų, nesiskundžia dėl juodojo turgaus plėšikavimų ir dėl kitų negerovių, kurios reikšiasi kraštuose, kurio prekių nedateklūs yra didelis, o gaminių gėrybių skirstymas yra paliekamas kapitalistinės rinkos žiniai.

Anglijos socialistinį eksperimentą šiais metais vertins patys Anglijos žmonės. Jie galės jį atmesti ar patvirtinti, pagilinti. Bet tie neva katalikiški žmonės, kaip p. K., kurie garbina budelišką Franko fašizmą, tiek pat šlykštų, kaip ir bolševikų budelišką režimą, ir kartu tyčiojasi iš Anglijos ir kitų kraštų darbo žmonių pasiekimų, pasirodo tikroje šviesoje, kaip doleriniai ir nedemokratiški "krikščionys." Tai nebuvo jokia paslaptis ir seniau, bet naujina yra dar kartą juos pamatyti tokius, kokie jie yra.

Lietuvą per žaliąją ir naujai atitvertą sieną.

Lietuva tame laikotarpyje, nuo 1939 metų rudens iki 1940 metų vasaros, buvo žadėtasis rojus visiems persiekiojamiems Lenkijos žmonėms. Laimingas, kas galėjo tada patekti į Lietuvą, iš kur galima buvo susisiekti su plačiuoju pasauliu ir kur nebuvo bado. Deja, ir Lietuva neilgai buvo laisva. Maskva, apdovanojusi Lietuvą Vilniumi, greitai pasiglemžė visą Lietuvą, kartu su "Vilniaus dovana."

Bebėgant J. Glicksmanui į Lietuvą, prie Ciekinių kaimo, netoli Švenčionių, jis buvo sugautas ir per Švenčionis išgabentas į Ašmenos kalėjimą, kur ir sėdėjo iki spalio mėnesio galo, kada jis buvo išvežtas į vergų stovyklą prie prievartos darbų.

Prie Lietuvos sienos, kada Glicksman ir jo nelaimingos kelionės draugai buvo pagauti, rusų pasienio karininkas jiems pasakė tokį pamokslą:

"Koki sarmata! Jūs norit pabėgti iš socialistinės šalies į kapitalistinę šalį, iš krašto, kur valdo proletariatas į buržuazijos valdomą šalį! Ar jums ne gėda?"

Už tą "gėdą" J. Glicksman buvo pasodintas į Ašmenos kalėjimą. Gyvenimas kalėjime buvo toks:

Kambaryje, kuriame vietos buvo 16-ai žmonių, buvo uždaryta 80, kartais 90 žmonių. Spustis kameroje buvo neišpasakyta, joje visada truko oro kvėpavimui. Utelių buvo tiek daug, kad (Nukelta į 4 pusl.)

PALEISTAS IŠ KALĖJIMO

Amerikos žydų šelpos fondo atstovas Vengrijoje, Izrael Jacobson, buvo vengrų bolševikų areštuotas ir išlaikytas kalėjime 12 dienų. Jis buvo kaltinamas šnipinėjimu. Kada jį vengrų bolševikai paleido, tai rusai jį buvo suėmę Austrijoje. Pagaliau ir rusai jį paleido ir jis pasiekė Vėną. I. Jacobson sako, kad bolševikai jį daug kartų tardė, bet nekankino kalėjime.

'Pasakyk Vakarams'

Amerikoje, 1943 metų pradžioje, pačiame įkarstyje naivios "draugystės" Rusijai, kaip "mūsų geriausiam sąjungininkui," staugą pagarsėjo Viktorio Alterio ir Henricho Erlichio vardai. Tai buvo Lenkijos žydų socialdemokratinio "Bundo" vadai, kuriuos bolševikai rytinėje Lenkijoje 1939 metais areštavo ir 1941 metų gale sušaudė.

Apie sušaudytuosius žydų socialistų vadus Maskva virš metų laiko tylėjo, nors daugelis žmonių, anglų ir amerikiečių žymūs žmonės, Maskvos teiravosi. Tik kai fronte rusai susilaukė didesnių laimėjimų, tada jie paskelbė Amerikos visuomenei faktą, kad du kairiųjų socialistų vadai Rusijoje buvo nužudyti be jokios kaltės ir be jokio pateisinimo. Negana nužudymo, Maskvos valdžia tu nužudytųjų socialistų vadų atmintį bandė sutersti, apšaukdama juos "hitleriniais agentais" ir vadindama juos "sovietų piliečiais."

Praėjo eilė metų. Viktorio Alterio ir Henricho Erlichio vardai vėl buvo priminti Amerikos visuomenei. Juos priminė Jerzy Glicksman, Viktorio Alterio brolis (vienos motinos, ne vieno tėvo). Jis irgi maždaug tuo pačiu laiku, kaip jo brolis V. Alteris, buvo areštuotas rytinėje Lenkijoje ir po kelių mėnesių kalinimo Ašmenoje, buvo ištremtas į Rusijos vergų stovyklą šiaurėje, Komi respublikoje, prie Uchtos ir Išmos santakos. Jis buvo paleistas, kaip Lenkijos pilietis, 1941 metų gale. Savo pergyvenimų aprašymą J. Glicksman skiria savo brolio Vik-

toro Alterio ir jo kovos draugo Henricho Erlichio atminčiai. Savo pergyvenimų knygą J. Glicksman pavadinęs "Pasakykite Vakarams," pagal vienos tremtinės šiaurėje prašymą, kad jis viską atvirai papasakotų "Vakarams," ką jis pergyveno Rusijos vergų stovykloje. Knygą išleido The Gresham Press, New Yorke, vadinasi ji "Tell The West."

Jerzy Glicksman, kaip ir jo brolis V. Alter, gyveno Varšuvoje, kada vokiečiai užpuolė Lenkiją. Prisiraunus vokiečiams prie Varšuvos, jis pasitraukė į rytinę Lenkiją, į Rovno miestą, kur vėliau atėjo iš rytu rusiški užkariautojai. Jo brolis gyveno Kovelio mieste. Ten jį rusai ir suėmė. Kada J. Glicksman sužinojo apie brolio areštą, jis nuvyko į Kovelį ir nuėjo į NKVD pasiteirauti apie savo brolio likimą. To užteko, kad ir jis būtų areštuotas ir penkis savaites laikomas Kovelio kalėjime, naktimis tardomas, badu marinuojamas ir laikomas nežmoniškose sąlygose.

Iš Kovelio kalėjimo J. Glicksman buvo paleistas, bet jo pėdomis visur sekiojo "angelas sargas," arba šnipas, kurs jį parlydėjo į Rovno ir sekiojo kiekvieną žingsnį. Nuo šnipo jam patvyko pabėgti nakties tamsumoje į Lydą, kur kelias savaites jis gyveno ramiai, iki 1940 metų vasario mėnesį, rusai padarė masines žmonių deportacijas iš Lydos apylinkių. Vėžė į Sibiro darbų stovyklas valstiečius. Pradėjo policija aktyviau sekti ir Lydos gyventojus. J. Glicksman nutarė bėgti

Kas Savaitė

Trumano Doktrina ir Tito

Prieš savaitę laiko Amerika pirmą kartą viešai pasisakė dėl Jugoslavijos likimo. To pasisakymo prasmė yra ta, kad Amerika priešinsis agresijai Balkanuose ir padės Jugoslavijai ginti jos nepriklausomybę. Amerikos prezidento viešas pareiškimas buvo atsakymas į Maskvos nedviprasmius grasinimus "apsidirbti" su Jugoslavija. Po kelių dienų prieš Amerikos viešą žodį Maskvoje kalbėjo Molotovas ir sakė:

"Nebetoli laikas, kada išdavikiška Tito šauka... susilauks gėdingo imperialistinės reakcijos smūdinio likimo."

Panašių grasinimų iš Maskvos girdisi daug ir Washingtonas skaitė reikalingą pastebėti, kad Jugoslavijos likimą sprendžiant savo žodį ir Amerika. Jei reikės—"tars" visokeriopą pagalbą Jugoslavijai.

Su tuo pasisakymu Amerika pakeitė "Trumano doktriną," pagal kurią Amerika buvo pasižadėjusi priešintis komunizmo plitimui pasaulyje. Jugoslavijos režimas vis dar tebėra komunistiškas, bet Trumano doktrinos saugumas ir jį globos. Tuo pačiu Trumano doktrina lieka nukreipta išimtinai prieš rusišką imperializmą.

Tito Laimėjimai

Šiuo tarpu Jugoslavijos diktatura gali pasigirti nemažais laimėjimais. Baigiant metus Belgradas pasirašė penkiems metams prekybos sutartį su Anglija ir nutarė pasikeisti su ja virš 500 milijonų dolerių vertės prekių. Anglija duoda Jugoslavijai 8,000,000 svarų sterlingų kreditų šešiams metams. Paskolų Jugoslavijai jau gavo ir dar gaus ir Amerikoje. Todėl Jugoslavija ukišku žvilgsniu darosi visai nepriklausoma nuo Maskvos ir jos satelitų ir niekais paverčia Maskvos jai paskelbtą ekonominį boikotą.

Tito režimas giriasi ir vidaus laimėjimais. Jugoslavijos biudžetas esąs suvestas su pertekliu, nežiurint į dideles išlaidas armijai ir krašto saugumui.

Iš tų faktų atrodytu, kad Jugoslavijoje įsistiprina "leninistinis" režimas, kurs Stalina vertina lygiai taip, kaip Lenino testamentas liepia... Bet to režimo likimas spės ateinantį pavasarį, kada Balkanų kalnuose pradžiūs keliai ir armijos galės ten laisvai judėti.

Vėl Einšteinas

Dr. Albert Einšteinas, pagarsėjęs matematikas, paskelbė savo naujausią teoriją, kuri vienoje matematikoje formulėje išaiškina visus fizinio pasaulio reiškinius, surišanti visą visatą, nuo atomo iki milžiniškų žvaigždžių, matematiško dėsningumo saitais ir tuo būdu duodanti mokslininkams vieningą fizinio pasaulio aiškinimo teoriją. Dr. Einšteinas sako, kad jo naujai paskelbtąją teoriją esanti 30 metų tyrinėjimų ir mąstymų vaisius. Viena Einšteino teorija,

apie medžiagos ir energijos tapatybę, kuri sako, jog energija yra lekianti didele greičiu medžiaga, o medžiaga yra ne kas kita, kaip rambybės stovyje esanti energija, buvo patvirtinta ir dargi eilinių žmonių suprata 1945 metais, kada atominės bombos sprogo virš Hirošima ir Nagasaki miestų. Ten, pagal Einšteino mokymą, medžiaga buvo paversta į energiją su labai liudnais rezultatais visam pasauliui.

Gal pacifisto Einšteino naujausia teorija, jei ji mokslininkų bus priimta ir išbandyta, neduos tokių liudnų rezultatų. Tikėdime, kad ne.

Kinijos Pripažinimas

Kinijos komunistinis režimas jau pradeda "žeiti" į tarptautinę politiką. Pirmoji Burma, gruodžio 17 d., pripažino komunistų režimą. Metams baigiantis, gruodžio 30 d., Indija irgi pripažino tą režimą. Pasakui Indijai seka Indonezija.

Amerikos istorikų suvažiavimas Bostone praėitą savaitę taip jau pasisakė už pripažinimą komunistinio režimo Kinijoje, bet su pripažinimu nesiejant jokio pritarimo tam režimui. Kinijos klausimas sausio 9 d. bus išsamiai aptartas britų diplomatų suvažiavime Colombo mieste Ceilone. Ten bus tariamasi, kaip pastoti kelią bolševizmui plėstis iš Kinijos į kitas Azijos dalis ir kartu bus nusistatyta dėl Mao režimo pripažinimo.

1950 metai, noroms nenoroms, bus Azijos likimo metai.

Eutanazija

Praeitą savaitę Manchesterio, N. H., daktaras, Herman N. Sander, pagreitino iš mielaširdystės vienos ligonės, Mrs. A. Borroto, mirtį. Ligonė per 15 mėnesių labai kankinosi ir nebuvo jokios vilties ją pagydyti.

Už šią "nužudymą iš mielaširdystės" Daktaras H. N. Sander buvo areštuotas ir traukiamas į teismą, kaip žmogžudys.

Dr. Sander byla sukėlė visame krašte nepaprasto susidomėjimo. Ta byla ypač susidomėjo daktarai, kurių tarpe yra ir eutanazijos šalininkų ir yra griežtų jos priešininkų.

Eutanazijos priešininkai sako, kad Daktaras Sander nesilaikė savo profesijos etikos ir "Hippokrato prišaikos." Dar prieš 2,500 metų garsus senovės laikų daktaras Hippokratas suformulavo "daktaro prišaiką" ir joje įsakmiai saugoma, kad daktaras neturi duoti ligoniui vaistų, kurie pagreitintų jo mirtį, dargi jei ligonis to ir maldautų. Daktaras negali duoti ligoniui nė patarimo, kaip pagreitinti savo mirtį.

Eutanazijos šalininkai mobilizuoja Dr. Sander'io bylą ir keta atstovauti priešiną nuomonę. Pats Dr. Sander sako, kad jis nesijaučia kaltas nei legaliai nei moraliniais ir sakosi abejojęs, kad teismas jį išteisins.

—J. D.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Apyniu yr, Maikie!
—Jei tėvas nori kalbėti angliškai, tai sakyk "Happy New Year," bet ne apynes linksniuk.

—Maikie, atsimink ką vienas kunigas tau pasakė: Nebuk akyplēša, vyresnio nemokyk!

—O jeigu vyresnis ko nemoka, tėve, tai kas jį pamokys? Juk iš kunigo pamokslų jie nieko nauja neįmokė.

—Maikie, ant tavęs pyksta ne tik kunigai, ale ir moterys, kad mane kritikuoj. Vot, aš galiu pasigirti, kad viena Juzė iš Čikagos prisitūnė man penkinę ant gyvatinės ir liepia išperti tau kailį. Prie tos penkinės ji dar pridėjo tokią dainušką:

Klausyk, Maikie, tu sustok: Tėvo tu nekritikuok! Aš ve siunciu jam penkinę Ant šviežesnės gyvatinės. Tėvas vieną išsigers Ir tau kailį šiuor išpers!

—Jeigu jau tėvas pasigyrėi gauti komplimentu nuo Juzės, tai ir aš galiu pacituoti, ką man žmonės rašo. Štai, vienas vyras prisitūnė man dovanų ir pridėjo šitokio turinio laišką:

"Vėsu mylimas Maiki! Aš sužinojau, kad prieš tave sukilo kunigai, kam kritikuoji savo seną tėvą. Nenusigask tų farietų, Maikie! Kas savo tėvą mokina, tas atlieka pagirtiną darbą. Tokių tėvų, kaip tavasis, Amerikoje yra labai daug. Išmokinti juos ko nors geresnio labai sunku, bet tu, Maikie, savo kritikos ir patarimų daugelį jau atidarei akis ir ne vieną dargį skaityt išmokina. Jau velniai jų nebaugina ir per sapną iš lovų netampo. Po sunkaus darbo jie gali ramiai pasilsėti. Žinoma, jei tu, Maikie, butum mokinę savo tėvą rašančių kalbėti, ar butum jį velniais bauginęs, tai kunigai tavęs 'akyplēša' nevadintų, nes tai būtų naudinga jų būdui. Už dolerį jie ir patys velnius malioja. Už dolerį jie nesisarmatija net 'Liurdos Stebuklus' pardavinėti, bet kitus net ir už Sapiininką bara. Mielas Maiki, tu šitų makliorių nepaisyk ir skelbti tiesos žodi nebijok!"

—Aš, tėve, šitą laišką turiu namie ir galėčiau jį parodyti, jei norėčiau.

—Aš, Maikie, tikiu, kad tu jį turi, ba velniai ne-

—Todėl, kad Mažosios Lietuvos lietuviai yra protestonai. Katalikų kunigai bijosi, kad protestonai nerems jų politikos, todėl ir nenori jų įsileisti. Daugiausia tam buvo priešingas Krupavičius, kuris yra VLIK'o pirmininku. Bet jeigu jis dabar paskelbė viešai, kad jam priimtina ir Mažosios Lietuvos protestonė moteris, tai reiškia, kad protestonams jis jau nebe priešingas. Tai geras ženklas.

—Jeigu taip būtų, Maikie, tai būtų dar prasčiau. Tai reikštų, kad dėl politikos katalikų kunigas paduoda savo dušią protestonų velniui. Jis, Maikie, čia išrodo labai blogas biznis. Kiba eik tu namo, o aš noriu pamislyt apie tai vienas pats.

Jurgis Elisonas

1889 rugpjūčio 4 — 1946 sausio 4

Prieš 4 metus, sausio 4 d. Wiesbadene (Vokietijoje) mirė didysis, darbūsis mūsų gamininkas, Jurgis Elisonas. Jis buvo gimęs 1889 m. rugpjūčio 4 d. Kupiškio valsčiuje.

Dar vaiku budamas Jurgis Elisonas su meile sekė tuomet jam visur pasilptingus gamtos įvykius. Juo toliau augo, juo labiau jo akys ir protas linko į kiek paaiškesnius gamtos reiškinius.

Ne tik pati viena gamta Jurgiui Elisonui terūpėjo. Arčiau jo širdies buvo gimtojo krašto gamta, nes lietuvis aplamai yra gamtos mėgėjas. Lietuvio žilosios senovės išgyvenimuose matyti, kaip jis mėgo gamtą. Visvien, ar tai būtų jaukus gojėlis, ar tai būtų gražioji alka, ar senas galingas ažuolas, lietuvis visur rasdavo, kur prislėgti akį mest, kur ją pavargusia atpeikėti, kur pažeista širdį nuraminti, kur dainą sudainuoti, kur rimtus pasikalbėjimus ir nutarimus atlikti.

Lietuvis tikras gamtos vaikas. Jis gamtą kiauurai pažįsta. Jam kalba upelis, kelio kryptį rodydamas. Įsiklausęs miško ošimo, jis jau žino, ką jam atneš rytoj, kaip jis turi ryt sau kelią skinti. Kiek daug pasako kukuojanti girioje gegutė. Koki turininga jam ta paprastoji, bet nuosirdi meverselio daina. Ką pranašauja rudenį išlekiančios žąsys. Ką spėja jos savo virtinių tvarka, pavasari parlekdamos. Ir laukinės pelės, biteles lizdelio vieta išstis knygas akydam gamtos tyrinėtoji sklaidžia. Ir žiogelio laikysena ant smilgos laibo stiebelio ir ramos lašelio žvilgsna ant gauruoto lapelio — viskas gamtoje lietuviui kalbėjo au senoj, senoj senovėje.

Akylus, pastabus jaunas berniukas turėjo savyje šių lietuvių privalumų. Geros atminties, lakaus proto pagulgiui nesunku buvo susimesti ir pamatyti, įžiūrėti, kalbančią ir dainuojančią, pranašaujančią ir žaiviają gamtą. O jau emės gamtoje kiek dairytis, nuo jos įvairumo ir grožio, nuo jos patrauklių slėpinių, nuo visad kintančio margesio nebeatsitraukė. Juo toliau, juo giliau įėjus į tave. Ar tu akis aukštyn į dangų, pakeltumei ir debesis stebėtumei. Ar tu akis žemyn nuleistumei ir net pasilenkęs, paprastą veją sklaidydamas, grožio ieškotumei. Ar į vandenį pasinėjęs, ar žemę kasdamas, jos trapių nūliu turtumei, vis rasi ko naujo, dar nematyto ir svarbiausia, visa tai tikrai gražu, suderinta, susigyventas, sugyventintas, neapsakomas kad ir tarp mažiausių dalelių ryšys, priklausomumas, darnumas. Išdidi,

—Aš, tėve, nematau tame nieko bloga.

—Bet aš, Maikie, matau tikrą žgubą katalikų kunigui. Juk protestonka gali atkalbėti jį nuo katalikų vieros. Gali ir visai pražudyti. Juk tu atsimeini, kas atsitiko su pralotu Olšausu, kai jis susidėjo su boba. Arba kas atsitiko su kunigu Macochu stebuklingoj Čenstakavoj? Net baisu pamislyti...

—O aš, tėve, manau, kad šitoks Krupavičiaus skelbimas reiškia gerą posukį lietuviškoj politikoj.

—O kaip tu tą išfigeriai?

—Tėvas jau žinai, kad Europoje veikia Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris trumpai vadinamas VLIK'u. Bet tas VLIK'as susideda tikrai iš Didžiosios Lietuvos veikėjų. Mažosios Lietuvos, tai yra, Prūsų Lietuvos veikėjų iki šiol jįsai nenorėjo įsileisti.

—Kodėl nenorėjo?

BEZDŽIONĖ MUZIKANTAS KONCERTE

Bezdzionė "Pandora" Philadelphiaj rimtai muša bubną ir daro triukšmą neblogesnį, kaip tikri muzikantai.

Naujieji Lietuvių Transportai

Gruodžio 27 d. laivu "General Muir" į New Yorką atplaukė 91 lietuvių šeima. Atvyko:

Aleksandras Andriunas, Ona Andriuskevičienė, Leonas Apavičius, Marta Bartmikaite, Bronius Baskys, Jonas Baltrušiusas, Petras Bingelis, Regina Briedytė, Viktoras Bulkaitis, Pranas Butvinas, Kazimieras Celius, Pranas Dapkus, Apoloniija Dauginis, Vincas Dubauskas, Laima Eitmanaitė, Kazys Gogelis, Mykolas Gofenas, Albinas Graževičius, Jonas Graikavičius, Petras Griškelis, Jurgis Idzelevičius, Juzė Jankauskienė, Vladas Jautakis, Monika Jokubaitis, Ema Jurkaitis, Petras Jurkštas, Konradas Juška, Alfonsas Kairėlis, Katryna Kanavolas, Juozas Kapčinskas, Stasys Karačunas, Antanas Kleizas, Teresė Klimienė, Jadvyga Kolis, Pranas Kupčinskas, Aleksandra Lagucikas, Bronė Lankutis, Ieva Levinas, Juozas, Liaukėvičius, Rimantas Luiza, Ona Lunaitis, Jonas Mandeika, Petras Marčiukaitis, Jonas Makauskas, Petronėlė Martinikaitienė, Simonas Mackevičius, Rosočeslavas Mažeika, Stasys Meliesius, Jonas Melys, Aleksandras Merkelis, Vytautas Mileris, Leonas Morkunas, Pranas Nedzinkas, Vaclovas Paleckas, Mindaugas Palukaitis, Vladas Paškevičius, Alysas Pocas, Petras Pocius, Jonas Povilaitis, Ignas Povilavičius, Juozas Puodžiūnas, Antanas Razinskas, Jonas Raulickis, Mečys Reikala, Ona Rimaitė, Kėaudas Šakenis, Stanislava Satienė, Silvestras Sidlauskas, Kazys Šileikis, Izabelė Sinkevičiūtė, Albertas Simanavičius, Zdonas Skvarnavičius, Kazys Šnaras, Kazys Spakauskas, Juozas Stulga, Zenonas Stadkevičius, Ona Sturonas, Domas Sulaitis, Vytautas Sumanas, Juozas Tamošaitis, Marija Tamošūnas, Pijus Vaičaitis, Antanas Vanagas, Jonas Vasilauskas, Pijus Vencius, Bronius Vogulys, Vladas Zareckas, Juozas Zvinakis ir Bronius Zvyrys.

Grudžio 28 d. laivu "General Haan" į New Yorką atplaukė 66 lietuvių šeimos. Atvyko:

Kazys Adomaitis, Petras Alkevičius, Zuzana Alrichas, Antanas Andriulionis, Elzbieta Andrusaitienė, Bronius Antanavičius, Liudas Biknevičius, Juozas Brazauskas, Bronius Denisonas, Vincas Dovydatis, Vytautas Dulinskis, Jonas Dzedzionas, Kazimieras Federavičius, Juozas Gabalis, Julija Gaškienė, Napoleonas Girdvainis, Jonas Grauzinis, Antanas Gudaitis, Jonas Juška, Henrikas Kalvinas, Halina Karna, Bolius Klovas, Stasys Klupšas, Juozas Knipius, Kazys Kulvinskas, Adelė Laužinskaitė, Petras Lelijonas, Juozas Liutkevičius, Antanas Lungis, Antanina

Grudžio 28 d. laivu "General Haan" į New Yorką atplaukė 66 lietuvių šeimos. Atvyko:

Kazys Adomaitis, Petras Alkevičius, Zuzana Alrichas, Antanas Andriulionis, Elzbieta Andrusaitienė, Bronius Antanavičius, Liudas Biknevičius, Juozas Brazauskas, Bronius Denisonas, Vincas Dovydatis, Vytautas Dulinskis, Jonas Dzedzionas, Kazimieras Federavičius, Juozas Gabalis, Julija Gaškienė, Napoleonas Girdvainis, Jonas Grauzinis, Antanas Gudaitis, Jonas Juška, Henrikas Kalvinas, Halina Karna, Bolius Klovas, Stasys Klupšas, Juozas Knipius, Kazys Kulvinskas, Adelė Laužinskaitė, Petras Lelijonas, Juozas Liutkevičius, Antanas Lungis, Antanina

Grudžio 28 d. laivu "General Haan" į New Yorką atplaukė 66 lietuvių šeimos. Atvyko:

Grudžio 28 d. laivu "General Haan" į New Yorką atplaukė 66 lietuvių šeimos. Atvyko:

Tos kelionės aprašymas visiškai patvirtina pasakojimus lietuvių, kurie ištruko iš Rusijos vergų stovyklų, kaip jie buvo vežami į vergų stovyklas. Apie gyvenimą stovyklose papasakosiu kitą kartą, nes mums lietuviams svarbu žinoti, kaip vergai vargsta Rusijos stovyklose. Tų vergų skaičių dabar yra jau nebe dešimtys, bet šimtai tukstančių lietuvių, kuriuos bolševikai išvežė iš Lietuvos į žiaurią vergiją.

J. Str.

Iš Pietų Amerikos.

Lietuvių Bendruomenės Klausimu

Argentinoje leidžiamas katalikų žurnalas "Laikas" talpina Prano Brazio straipsnį Lietuvių Bendruomenės steigimo klausimu Argentinoje ir Urugvajuje. Teisinga yra ta P. Brazio mintis, kur sakoma: "Reikia tačiau neužmiršti, kad tik teisingas visų srovių lietuvių traktavimas ir pakanta atneš taip brangią vienybę."

Taip, tik teisingas visų tų lietuviškų srovių traktavimas, kurios stovi už laisvos, nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos atkurimą, atneš vienybę ir solidarumą. Bet apgailestaujame, kad P. Brazys, kalbėdamas apie patį Lietuvių Bendruomenės steigimą, meta per tvorą "teisingą visų srovių lietuvių traktavimą" ir, pavartodamas totalitarinių kraštų metodus, rekomenduoja vienai Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijai, kad ji būtų šio darbo iniciatorius. Tai yra, kad ji viena, o ne visos srovės, sudarytų laikiną Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės Komitetą, kuris sudarytų vietos sąlygoms priitaikintą statutą ir suauktų Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės steigiamąjį susirinkimą.

Vadinasi, rekomenduojama, kad viena Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija, užsidariusi nuo kitų lietuviškų srovių, nuo spaudos ir nuo visuomeninio darbe pasireiškiančių lietuvių, lyg Mažiūšias ant Sinojaus kalno, parašytų statutą, kurio vykdymui pasiūlytų kitas sroves ir bendrą lietuvių visuomenę. Toks jos darbas, "Laiko" bendradarbio supratimu, būtų "teisingas visų srovių lietuvių traktavimas ir pakanta."

Labai gaila, kad kai kurie mūsų tautos broliai, nors ir nukentėję nuo vieno ar kito totalitarizmo, bet eidami į lietuvių visuomenę rekomenduoja jų metodus demokratinėse valstybėse gyvenanties savo tautiečiams. Esame linkę manyti, kad katalikų tarpe yra demokratiškai ir sveikai galvojančių tautiečių, taigi dabar būtų jų pareiga paveikti į tokius karstakoves, kurie naudodamiesi demokratiškų kraštų globa ir paroma mūsų tautos kovai už jos laisvę, sėja totalitarizmo diegus į šių kraštų visuomenės kūną.

Lietuvių Bendruomenė turėtų būti ne vienos kurios srovės monopolis, bet bendra, demokratiniai tvarkoma lietuvių organizacija. Urugvajaus Lietuvių Taryba:

Pirm. Mikas Krasinas, Sekr. Albinas Gumbargis, Kasin. Bolius Laucius.

Vermonto Farmose

XXIV

Gubernatorius su Dipukais
Valgė Pietus

Svenčių proga įvyko šau-
niai paruošti pietūs dipu-
kams pagerbti, Mrs. Martha
Buttrick patalpose, Bur-
lingtone; dalyvavo virš 40
naujakurių, keletas far-
merių, visuomenininkų ir kar-
tu pietus valgė gubernato-
rius, Harold J. Arthur su
žmona.

Taipgi dalyvavo far-
merių susivienijimo (Farm
Bureau) prezidentas, Ar-
thur H. Packard, su žmona;
valstijos darbo kompensaci-
jos direktorius, Henry Mil-
ne, su žmona; stambus vi-
suomeninkas fermerių or-
ganizacijose, Walter Doen-
ges. Naujakuriai buvo as-
tuonių tautybių: estas, lat-
vis, rumunas, jugoslavai,
vokiečiai, Jarienė, čekio-
slovakė Krolienė, keletas
lenkų ir visi kiti lietuviai.

Pietūs buvo paruošti ame-
rikonišku įpročiu: didelis
stalas apkrautas įvairiais
skanumynais — karkos su
šutintais kopustais, keptos
bulvės su kiaušiniiais, rau-
ginti burokai su svogūnais,
kugelis su medumi, pyragai-
čiai ir kitokie saldumynai.
Vidury stalo didelis stikli-
nis indas, ar bliubas, pilnas
obuolių vyno. Imk ką no-
ri, kiek nori, valgyk ir ger-
k. Kaimietiški ragint
nėr kam.

Po užkandžių buvo trumpa
programa, kurią tvarkė
jūsų reporteris. Gubernato-
rius ir žmona pasakė labai
gražias kalbas, sveikino
naujakurius, teikė linkėji-
mus sėkmingai kiekvienam
tinkamai įsikurti, visų pi-
rma dirbant pas kitus, apsi-
pažinti su vertelyste ir su
laiku patiens įsigyti nuosa-
vybes. Ta pačia linkme
kalbėjo visi kiti valdžios
pareigūnai ir organizacijų
darbuotojai.

Einant prie pabaigos, vi-
są garbė pasigrobė ir nusi-
nešė mažytę, 4 metų, An-
drius ir Onos Dikų dukry-
tė, Jurėna, iš Cambridge,
Vt. Vedant man tvarką pa-
jutau kažin kas trukčioja
man už skverno, pastebėjau
mažytę mergučę, nesupra-
tau, pasitraukiau, bet jinai
dar arčiau glaudžias ir vėl
daro tą patį; pasilenkiau
klausiu, ką mažytė nori?
Gi jinai nieko nelaukus gra-
žius žodžius taria, poemą
deklamuoja. Pagrobęs už
pažastukų pakeliam ant
staliuko ir paprašiau, kad
iš galo pradėtų. Sutiko.
Kalėdų proga, jinai padėk-
lamavo labai gražias eiles
ir gavo aploдимentų dau-
giau negu gubernatoriaus

žmona. Garbė Dikuvienė,
kad taip pavyzdinai auklė-
ja ir lavina savo dukrytes.
Vermonto Universiteto
fakulteto stabas pirkto įvai-
rių vaikučiams dovanų, ku-
rias įteikė ponias Buttrick, o
Amalgameitų Unijos vietini-
nis skyrius kiekvienam da-
vė po bakaniuką "lietuviš-
kos" ruginės duonos parsit-
vežt namo šventėms.

Visi užkandžiai buvo na-
muose pagaminti, priežiu-
roje ponios Kathleen Van
Cleft, Dietician of Public
Health, studentai ir studen-
tės viską paruošė. Dau-
giausia darbavosi Graham
Bewind, iš Paoli, Pa.; Va-
lery Worth, iš Nutley, N. J.,
ir Poule Buttrick, iš
Burlington.

Nuotaika buvo labai ma-
loni, naujakuriai smagiai
laiką leido tarp savęs šne-
kučiuodamies, atnaujino se-
nas pažintis, keitėsi Ameri-
koj įgytais įspūdžiais ir pa-
sirodė didelę pažangą, nes
kone visi jau susikalba an-
gliška. Vietos dienraštis,
"Free Press," plačiai apra-
šė šį pažmonį, įtalpino pa-
veikslų nuotraukas, įdėjo
poros lietuvių pareiškimus,
P. Jancausko, iš Browns-
ville, ir Stasio Zinkevičiaus,
iš Barre.

Visi, ypač lietuviai pasi-
rodė dėtingai, tikrai in-
teligentiškai, kas darė
labai malonų įspūdį. Kada
juos lankiau farmose, skur-
džiai atrodė. Dabar
visai kas kita, švariais ru-
bais pasipuošę, sveiki, rau-
donais veidais, linksmai su
šypsena šnekučiuojasi ir vi-
si jauni, kaip vyrai taip ir
moterys — net malonu į juos
žiūrėti. Jų ir vaikučiai gra-
žesni už kitataučius. Žiūriu
ir matau tikrą Lietuvos jau-
nimą.

Kurie čia atvyko, bet ne-
susilė kojų pabėgo į suru-
kusius didmiesčius, neturės
tokių skaisčių lietuviškų
veidų, gal jie ten trumpes-
nes valandas dirbs, gal dau-
giau dolerių skaitys, bet
neturės nei pinigų, nei svei-
katos.

Gaila, kad daugumas ne-
dalyvavo, ypač iš tolimes-
nių kolonijų, kaip tai, Jo-
nas Dimša su šeima, iš So.
Shaftsburys; Zdanevičiai, iš
Duminston; Andrius Lio-
rencas su žmona, iš So. He-
ro; Kaminskai, iš E. Burke;
Antanas Graušinis su še-
ima, iš Hardwick; teisėjas
Mažeika su savo jauna pa-
čiuke, iš Newport, ir dau-
gelis kitų. Sakoma, dau-
gumas negalėjo atvykti dėl
blogos transportacijos, ypač
žiemos metu. Kiti neturėjo
kam palikti karves pamelžt.

POLICIJOJ ATPAZINO PLEŠIKUS

Chicagiešis krautuvininkas, Gus Marsteller (kairė), po-
licijoje atpažino plešikus, kurie jį užpuolė krautuvė ir api-
plėšė. Jis rodo pirštu į kaltininkus.

nes tos nelabosios šventa-
dienių visai nepaiso ir pieta-
gamina dargi nedėdiedie-
niais; dar kiti nusiskundė
dėl stokos tinkamų drabu-
žių pasipuošimui. Bet pas-
kutinė priežastis reik at-
mesti, nes mums vistiek but
malonu juos susitikti ir dar-
biniuose rubuose — jie visi
mums broliai lietuviai.
Tai buvo įspudingas pa-
žmonys, ypač tuomi, kad
čia matėme stambiausios

darbo unijos, CIO, vadą;
didžiausios fermerių orga-
nizacijos prezidentą; far-
meriai su savo šeimomis ir
rankpelniais, ir kartu valsti-
jos gubernatorių su žmo-
na — visi lauzė duoną, ska-
niai užkandžiu, linksmai
šnekučiuosė, kartu rukė
pypkes ir gražiausioj nuo-
taikoj laiką praleido. Tokis
dalykas tik Vermonte gali-
mas.

A. Jenkins.

Musu Parengimai

Atvykęs į Ameriką atei-
vis, paprastai tariant, išsi-
žioja. Per dešimtį dienų
perskokes Atlanto vandenyną,
jis jaučiasi, kaip popu-
liariųjų "comics" herojus,
staiga atsiduręs paslaptingoje
šalyje. Visos paslap-
tygos apspinta jį iš karto ir
reikalauja momentalaus iš-
sprendimo. Šitos paslapty-
gos labai kasdieninės: duonos,
darbo, buto, kaibos ir pan.
Tenka jas nugalėti tuo pačiu
laiku, greitai ir vikriai. Čia
išsitempia paskutinioji atei-
vio energija, sutaupta Vo-
kietijos stovyklose, beval-
gant džiuvėsėlius ir košes
su vandens padažu. "Sub-
vėse," "strytkariuose" —
dažnai pamatysi keistą bu-
tybę, išgeltusiais skruostais,
siauromis, žaliomis kelnė-
mis, neįsivaizduojamos iš-
vaizdos skrybėlė butybę,
kiekvienoj stoty besidai-
ranti, ar čia jau jai išlipti.

Bet laikas Amerikoje
greitas ir ateivis šiaip taip
išsinarplioja iš galybės pa-
slapčių tinklo. Kai praslėn-
ka keletas savačių, ateivis
suvokia, kad jo jau nebe-
patenkina riebi kiaušiena,
"Lord Calvert," bananai
pigėsi nei bulvės Vokietij-
joj ir, kad jo dvasiniam pa-
sitinkimui neužtenka nu-
mesti išdidžiai ant šaligat-
vio didžiulį "Camel" nuo-
ruką. Tada jis pradeda
studijuoti lietuviškuose laik-
raščiuose tas skiltis, kur
reklamuojami įvairūs pa-
rengimai jo dvasiniam al-
kiui patenkinti.

Va, čia ateiviui tenka an-
trą kartą išsižioti. Visų pi-
rma jį apglūšina pažįstamos
ir nepažįstamos pavardės
įmantruose drabužiuose.
Šalia nežinomųjų amerik-
niškųjų jis pastebi ir dau-
giau ar mažiau žinomas iš
Vokietijos lauk. Ateivis
jau pažįsta vieną įkyrią
tremties ligą, kurios vardas
— didybės manija. Bet jei
Vokietijoje kempinių laikra-
šiai nebijojo vieną kitą as-
tresnį žodį brukstelti, tai
čia įvairiausių parengimų
dalyviai apdalinami didžiū-
liais pagyrų vainikais, ku-
riuose prismaigyta apšči-
alų falšų brangakmenių. Vie-
ni mano, kokie čia visi gar-
sūs, žinomi ir talentingi!

Kaip jie puikiai, šimtanuo-
simtiniai atlieka programą
ir kokius žerincios dainos,
muzikos ar žodžio deiman-
tus dovanoja visuomenei! Parengimų recenzijos to-
kios lipšnios ir saldžiai ku-
tenančios, kad nenoromis
peršasi mintis: tur but jas
rašo esąs artimuose gim-
nystės ryšiuose su progra-
mos dalyviu.

Šitas pagyrų lietus neste-
bina komunistiniuose laik-
raščiuose. Ateivis gerai pa-
žįsta tų laikračių metodą:
ikalti žmogui į galvą, kad
gražiausia spalva pasaulyje
yra raudona, gi visos kitos
yra šlykščios ir kenkiančios
žmonijos progresui. Bet at-
eivį stebina, kad panašus
metodas pasitaiko ir kitų
srovinių lietuviškuose laik-
raščiuose, jį stebina nuola-
tinis kalimas: "ai, ai, kaip
gražu! ai, ai, kaip gera!"
Jis nueina į vieną kitą pa-
rengimą, klausosi, kaip pra-
nešėjas lygina programos
atlikėjų su nemirtingais
vardais ir jis, stebėdamas ir
klausydamas, vidiniai raus-
tuvokia, kad jo jau nebe-
patenkina riebi kiaušiena,
"Lord Calvert," bananai
pigėsi nei bulvės Vokietij-
joj ir, kad jo dvasiniam pa-
sitinkimui neužtenka nu-
mesti išdidžiai ant šaligat-
vio didžiulį "Camel" nuo-
ruką. Tada jis pradeda
studijuoti lietuviškuose laik-
raščiuose tas skiltis, kur
reklamuojami įvairūs pa-
rengimai jo dvasiniam al-
kiui patenkinti.

Pas ateivį dažnai yra
šviežia akis ir mato tai, ko
senieji lietuviai amerikoni-
nebežiūri. Daugeliui jų at-
rodo, kad viskas teka nor-
malia vaga. Jie nepastebi,
kad kadaise plati ir sriani
meno upė išseko, kad laivai
stovi sekluose, ir kad rei-
kia daug vandens jiems į
prekį pajudinti. Daugelis
senųjų lietuvių amerikoni-
užsidarė nuo Amerikos.
Daugelis naujųjų ateivių
nenori pažvelgti į Amerikos
meno šventyklas. Ameriko-
niškas meninis gyvenimas
dar tebėra siauruose indu-
ose, bet jis jau pučia. Už-
tenka nueiti į vieną kitą
spektaklį, koncertą, ar dai-
lės parodą, ir pamatysim,
kad senėk Europa greitai
neaplenks jaunosios Ame-
rikos. Iš tikrųjų amerikoni-
nai turi vieną, itin protin-
gą, ypatybę: pasiskolinti
dvasios turtus iš Europos ir
suvirinus savo katilė, pa-
tiekti mėgėjams, kaip nau-

ją, amerikonišką produktą.
Daugelis žinomų Amerikos
rašytojų, dailininkų, muzi-
kų ir aktorių mokėsi iš Eu-
ropos. Tik jie nepasiliko
bezdžionėmis, o pasiėmė iš
mokytojų esminius dalykus,
įpylė savojo padažo, ir nau-
ji valgiai tikrai ypatingai,
amerikoniškai kvepia. Mu-
sų gi senieji lietuviai tebe-
valgo ir nori valgyti tą pa-
čią košę, kurią jie valgė
ano šimtmečio gale, ar šito
pradžioje. Tada ta košė
buvo šviežia ir skani, dabar
gi ji perlgai stovėjo šaldy-
tuvuose ir nebeturi skonio.
Čia jiems į talką ateina ir
naujieji ateiviai iš norinčių,
nors ir negalinčių bet kuria
kaina prasimušti, iškilti ir
paviršiu, dominuoti visuo-
menėje. Juk atvažiuosiu-
jų tarpe nemažai menininkų
neuzšaldytų "aisbak-
siuose," žmonių einančių su
laiko dvasia ir kartu bran-
ginančių lietuviškumą.

Bet... čia tenka grįžti
prie straipsnio pradžios.
Tokia jau taisyklė šitame
pasaulyje, kad tikrieji spe-
cialistai kuklūs, o išsišokė-
liai — jūzūs. Todėl tiek
daug triukšmo laikraščiuose
apie blogus mėgėjus ir tiek
mažai apie rimtuosius. Štai
sužibėjo lietuviškuoju dra-
džiū New Yorku mūsų dra-
mos šulas, H. Kačinskas.
Jam spauda tik kelias eilu-
tes tepaskyrė. Apie jo bro-
lį J. Kačinską iš viso mažai
girdėti. Ką veikia A. Mi-
kulskis su savo ansambliu
"Ciurlionis," stebėjęs Eu-
ropos meno žinovus? Chi-
cagoje dirba energingas ir
kulturingas dramų režisie-
rius G. Blekaitis. Apie jį
rašo tik chiechgiškiai laik-
raščiai, lyg teatras "Atža-
lynas" būtų parapijinis rei-
kalas. Tokių pavyzdžių ga-
lima būtų nemažai parinkti.
O tuo tarpu laikraščiuose
aprašomi žmonės, kurie tu-
rėtų žymiai kuklesni būti.

Dar labai charakteringa
smulkmena. Kiekvienas
laikraštis giria savo, lyg
menas gali būti patinis.
Čia jau Vokietijos lietuvi-
kieji laikraščiai buvo soli-
dairesni, ir koks skambesnis
parengimas nuskambėdavo
visuose.

O tuo tarpu dažnas lietu-
vis amerikonas ir ateivis
pasilgę gero parengimo.
Ypatingai jie pasilgę lietu-
viškojo žodžio, kurio meis-
terij mes turime. Tik vėl,
kaip ir tremtyje, iškyla
klausias: kas suorgani-
zuos tuos meisterius ir pa-
siųs po plačią Ameriką lie-
tuviškosios dvasios žadin-
ti? Bet apie tai gal kitą
kartą.

—A. S.

VISI LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI

Daug kas nori žinoti, ko-
kie lietuviški laikraščiai iš-
eina įvairiose pasaulio da-
lyse. "Keleivis" 1950 me-
tų kalendoriuje yra surašyti
visi lietuviški laikraščiai
Amerikoje, Kanadoje, Pietų
Amerikoje, Australijoje ir
Europoje, yra paduoti ir tų
laikraščių adresai.

Be to, kalendoriuje yra
įdėta daug visokių straips-
nių, patarimų, eilių ir infor-
macijų. Patartina visiems
įsigyti tą kalendorių. Kai-
na 50 centų. Užsakymus
siųsti:

"Keleivis,"
636 East Broadway,
South Boston 27, Mass.

Spaudoj Pasidairius

Arudai Tušti

Vienas satelitinio krašto
piliėtis, kaip praneša Stock-
holmo latvių laikraštis
"Latviu Zinas," prieš me-
tus buvo apsilankęs Rygoje
ir Karaliaučiuje ir apie pa-
dėtį Mažosioj Lietuvoj štai
ką praneša:

"Karaliaučiuje su maistu kur-
kas blogiau nei Rygoje. Kara-
liaučius dabar daro rusiško
miesto įspūdį, nors jame dar
gyvena šiek tiek vokiečių. Vo-
kiečiai užima tokias vietas, ku-
rioms rusai neturi savų specia-
listų. Tačiau, jei vokiečiai, dir-
bąs savo specialybėje, netenka
darbo, tokiame vokiečiui jokio
kitokio darbo sąmoningai ne-
duoda, jis tad, arba turi badu
mirti arba apleisti miestą. Kara-
liaučiaus apeliinkės visai su-
rasintos, čia vokiečių visai ne-
ra. Kolchozuose ir sovchozu-
se dirba tik atkelti iš Rusijos
kolchozininkai. Kolchozininkų
gyvenimo lygis nepaprastai že-
mas, jis artimas badui, nes šie
žmonės laikos iš tų maisto Eku-
čių, kuriuos jiems valstybė pa-
lieka. Sovchozuose (valstybi-
niuose ūkiuose) darbininkams
kiek gerėliau, nes jie gauna
pastovesnius atlyginimus už
kolchozininkus, nors ir čia dar-
bininkai uždirba tik skurdžiam
pragyvenimui."

Rytprusiai buvo Vokietij-
jos arudu ir aukštos žemės
ukio kultūros kraštas su nu-
sausintais laukais, su kultu-
rintomis pievomis ir ganyk-
lomis. Šis kraštas garsėjo
pieningomis olandų veislės
karvėmis, "juodmargėmis,"
kurių eksportasėjo į visus
artimuosius kaimyninius
kraštus. Ir gyventojų pra-
gyvenimo lygis čia buvo la-
bai aukštas ir apie badą čia
tik pasakose sekėdavo.

Žemės Ukio Katastrofa Bulgarijoj

Sovietų tvarką, kaip šmė-
kla, visur lydi badas. To
ir patys rusai privačiose
kalbose neneigėdavo. Štai
jugoslavų laikraštis "Glas"
praneša, kad Bulgarijoj
apie milijonas akų dirba-
mos žemės liko neapsėtas.
Laikraštis aiškina, jog ši
katastrofa Bulgariją ištiko
todėl, kad komunistai ne-
turi jokios nuovokos žemės
ukio problemose, kad jie
aklai seka rusų bolševikus,
viso to rezultate gavosi su-
irutė. Laikraštis rašo:

"1948 metais bulgarų ko-
munistų partija nusprendė
pagyvinti žemės ukio suko-
lektivinimą. Metams bai-
giantis buvo sukurta dau-
giau nei 700 kolūkių. Kolū-
kiams steigti komunistai
paėmė geriausias žemes, gi
nusavintų žemių ūkininkus
nukėlė į prasčiausius plotus.
Rezultate iš 65 tukstančių
ukų buvo sudaryta 1,163
kolchozai."

Ši operacija katastrofiš-
kai sumažino derlių ir su-
kėlė nepaprastą ūkininkų
nepasitenkinimą. Komunis-
tų partijos plenumas nu-
sprendė tas žemes grąžinti
ūkininkams, kas sudarė dar
didesnį chaosą. Štai jums
"protingiausiųjų" žemės
ukio politika, t. y., kolcho-
zinimo politika.

Ir Sielą Ilgynavo ir Pasaulį Valdydavo

Mūsų tautietė, Gražina
Simkienė, pasiuntė "dievo-
baimingajam" Stalinui, jo
jubiliejaus proga, Sventąjį
Raštą. Sumanymas gan ori-
ginalus pasiųsti "krokodilui"
nevalgomą daiktą, bet
"Draugas" Nr. 299 ta proga
parašė, kad šis faktas esąs
dėmesio vertas ir verčias
skaitytoją pagalvoti:

"Juk, jei pasaulio valdovai
skaitytų Sventąjį Raštą, jei
jie ir savo gyvenimą ir darbą
pagrįstų Kristaus mokslu,
pasaulyje viešpatautų taika,
meilė ir gerovė."

Mes pagalvojome ir prie-
jome išvados, kad šis
"Draugo" patarimas nieko
vertas. Juk buvo laikai,
kada pasaulį valdė impera-
toriai, popiežiai ir kitokie
labai "pabažni" valdovai,
kurie vien tik Šv. Raštą
skaitė ir nuolatos meldėsi,
bet visa tai nekludė jiems
ginkluoti kryžiuokius, kurie
Dievo vardu, su malda ant
lūpų, ugnimi ir kardu nai-
kino prusus, nuolatos kara-
vo su lietuviais ir trukdė
mūsų tautai kurti savo ge-
rovę. Patarimas ir tuo at-
veju yra nerimtas, kad,
anot prusiško stratego von
Clausewitz pasakymo, "Ge-
rasis Dievulis visada eina
su stipriausiais batalionais."

Didieji Stalino Nuopelnai

Stalino 70 metų jubile-
jaus proga prie jo daugybės
įvairiausių titulių amerikoni-
nai siūlo pridėti dar sekan-
čius ir tituluoti Staliną:

1. Siaurės Atlanto Sąjungos
Kurėjo titulu, nes jei ne Stali-
nas šitos sąjungos neturėtume;
2. Maršalo Plano Išradėjas;
3. Izoliacijos Priešų Tėvas,
nes jei ne Stalinas, Jungtinės
Amerikos Valstybės tikrai ne-
sikištų į Europos reikalus;
4. Geriausio Karo Pramonės
Draugo titulas labai tinka Sta-
linui ir jis juo vertas.

Lietuviuose šis "nusipel-
nų" vyras nuo seniau tituo-
luojamas "Kaukazo Raz-
baininko" titulu — tai ir su-
prantama ir labai jam pri-
tinka.

—P. B.

Pakalbinkite kaimynus ir
draugus užsakyti "Kelei-
vį." Kaina metams \$3.

MES ATLIEKAM... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- ◆ BIZNIO KORČUKIŲ
- ◆ SPAUSDINTŲ VOKŲ
- ◆ LAISKŲ SU ANTALVIAIS
- ◆ BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- ◆ PROGRAMŲ ir PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską
ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors
kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

Angliškai - Lietuviškas Žodynas

Dručiai apdarytas juodais apdarais su aukso
raidėmis, 400 puslapiai turinio nuo A iki Z,
parankaus 4" x 5 1/2" formato, kaina \$3.00.

Žodynas išleistas Europoje, jo autorius yra
A. Herblitas. Galima gauti "Keleivio" knygyne.

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

31 SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENE

Sveikų Žmonių Ligos

Ligų yra visokių, tikrų ir netikrų. Tikra liga bus tada, kada žmogaus kūnas serga, pavyzdžiui, plaučių uždegimas, džiova, vėžys, šiltinė, raupai ir tt. Bet kartais žmogus tikrai mano, kad jis serga, bet iš tikrųjų jo ar jos kūnas sveikas. Tokiais atsitikimais mes sakom, kad tai sveiko žmogaus liga. Tokiomis ligomis dažniausiai serga moterys.

Placiai apie tokias ligas rašo "Science Digest" žurnale Dr. O. English. Jisai vadina tokias ligas psichinėmis (dvasiskomis) ligomis. Tokios ligos atsiranda ne dėl užsikrėtimo žalingais mikrobais, bet dėl kokio nors nepasitenkinimo. Pavyzdžiui, jeigu žmogui nesiseka biznis; jei dėl kokio nors priežasties nukentėjęs jo garbė ar prestižas visuomenės akys; jeigu jo šeimyniškas gyvenimas nėra malonus; jeigu negerai santykiai su kaimynais ar draugais slėgia jo nuotaiką; ir jeigu šitokia padėtis tęsiasi ilgą laiką, tai žmogus gali rimtai apsigirti—apsigirti dvasiškai. Jam tada gali vaizduotis visokios ligos: gali skaudėti galvą, krutinę, širdį, strėnas, šonus, gali sukti kojas, rankas, ir tt.

Ir kuo daugiau žmogus apie tas ligas galvoja, tuo daugiau jis nerimsta, tuo daugiau rupinasi ir tuo daugiau serga.

Pas lietuvių yra žodis "slogutis". Mums rodos, kad šitokia dvasios stovio "slogutis" yra geriausias pavadinimas, nes jis slėgia žmogaus dvasią.

Kai slėgimas pasidaro jau nebeapokiamas, moterys paprastai verkia. Ir kai gerai išsiverkia, nervų įtempimas dažnai atsileidžia. Atsileidžia ir tada, kai tokia ligonė gauna progos gerai išsibarti, kaip sakoma, "išlieti kas yra ant širdies ir ant tulžies."

Bet jei toks prislėgtas kentėjimas tęsiasi ilgą laiką ir negauna progos "išsilieti" nei žodžiais, nei veiksmu, tai jis gali pasireikšti viso organizmo sunegalėjimu.

Ligoninai kartais "pyksta" širdis, rodosi, kad reikės vemti. Bet kai gydytojas jį išegzaminuoja, neranda jokių ligos. Tada tenka atsisvegti jį tai, kaip toks ligonis gyvena, kokiose apylostovose jisai verčiasi. Ir beveik visada pasirodo, kad jis nemoka ar negali prisitaikyti prie savo aplinkumos ir kad tas negalėjimas slėgia jo dvasią. Tas atsiliepa jo virškinamam aparatui, jis negali tinkamai suvirškinti maisto ir dėl to jo širdis "pyksta."

Kitas tokiose sąlygose netenka apetito, suliesėja, sudžiūsta ir išrodo tikras ligonis.

Moterys serga tokiomis ligomis daugiau negu vyrai dėl to, kad joms tenka būti namie vienom ilgą valandą ir sunkiai dirbti. Nuobodumas ir sunkus darbas, ilgos valandos, išsėmia daug jėgų ir kantrybės. O na Stoska (Stoskiutė), liejeigu prie to dar iš vyro pu-

UŽDIRBO DOLERI

Mrs. Katherine Kinkel rodo dolerinę, kurią ji gavo iš vieno keleivio Chicagos aerodrome. Keleivis pametė \$5,000 pinigų ir savo kelionės tikietą. Mrs. K. Kinkel pinigų rado ir jam gražino, o jis jai davė dovanos viena, čielą dolerį.

sės nėra jokios moteriškos užuojautos, bet kartais dar net ir įžeidimas, jos pastangos ir trūsio paniekimas, tai jos dvasia visai sugniužina. Ji tada jaučiasi nelaiminga, nuskriausta, ir jeigu taip tęsis ilgai, ji neišvengiamai pasidarys dvasios ligonė.

Dr. English sako, kad daugelis moterų skundžiasi širdies skaudėjimu, kuomet iš tikrųjų organiškai jų širdis buna sveika. Tokį skausmą jis vadina "širdies nervuotumu."

Nuovargis, išgastis, susijaudinimas, džiaugsmas, baimė ir kiti pojūčiai visada stipriai veikia žmogaus širdį. Žmogus gali gauti stiprų širdies neurozį vien tik išgirdęs, kad kas nors iš jo artimų giminių staiga krito negyvas nuo širdies smugio. Ir išgydyti tokį ligonį ar ligonę kartais labai sunku. Jeigu toks ligonis turi dar ir organiškai neveikiantį širdį, tai gyvenimas jo bus neilgas.

Negana to, dvasiniai veiksniai stipriai akstina ir kraujo slėgimą.

Daktarams yra gerai žinoma, kad žmogus beveik visada gauna skausmų viduriuose, jeigu jis pavalgė budamas labai nusiminęs, arba budamas supykęs, ar kitaip susijaudinęs. Vienas medicinos autoritetas mano, kad net ir organiškai ligos, tokios kaip vidurių votis, išsivysto iš nervuotumo, taigi iš žmogaus dvasinio stovio.

Taigi žmogaus sveikatai yra reikalingas ne tik maistas ir pastogė, bet ir gera nuotaika, rami dvasia.

Stoskiutė Vėl Susirgo

Šiomis dienomis Metropolitan Operos Kompanija New York'e statė "Die Walkure," vieną didžiausių vokiečių kompozitoriaus Wagnerio kurinių, kuris reikalauja stiprių sopranų, daug žvilgančių šarvų ir didelių tenorų tam viskam valdyti.

Ypač svarbios šioj operoj yra Ziglinės ir Brunnhildės rolės. Ziglinėi vaidinti buvo pakviesta Polyna Stoska (Stoskiutė), liejeigu prie to dar iš vyro pu-

Brunnhildės rolei operos kompanija turėjo nuosavą primą doną, p-lę Heleną Traubel.

Viskas buvo jau paruošta, bilietai išparduoti, laukta tik vakaro, kada pakils uždanga ir pasirodys operos žvaigždės.

Bet staiga ėmė griuti dangus!

Visų pirma Polyna Stoska paskambino telefonu rengėjams ir pranešė, kad ji negalėsianti dainuoti, nes... apsigursi.

Paskui paskambino p-lė Helena Traubel ir pranešė, kad ji taipgi apsigursi.

Rengėjų tarpe pasidarė sumišimas. Kas dabar daryt? Pradėta ieškoti kitų dainininkių. Šiaip taip opera buvo pastatyta, bet publika buvo nepatenkinta, kad išreklamtuotų žvaigždžių nebuvo.

Reikia pasakyti, kad mūsų Stoskiutė jau nebe pirmą kartą apserga, kai reikia cit dainuoti. Syki jį taip apsigro ir Bostone, kai buvo čia pakviesta dainuoti lietuvių koncerte.

DARBSTI MUSŲ REMEJA

Mūsų Moterų Skyrius turi daug uolių rėmėjų ir "Keleivio" platintojų. Prie tokių mūsų draugių priklauso ir Barbora Gurskienė-Kružinienė iš Kenoshos, Wis. Ji kasmet prisijūcia mums po keletą prenumeratorių, parašo eilių ir kitokių būdais stengiasi mums padėti.

Šių Kalėdų proga mūsų Barbora prisijūcia šio skyriaus vedėjai gražių savo rankų darbo siuvinėlių ir vieną metinę skaitytoją "Keleiviui," kartu išrašydama jai ir sau po kalendorių.

"Keleivį" ji užrašė savo žento motinai, kuri gyvena Indianoj.

Ačiū draugei Gurskieni-Kružinienė už tokią nuostabią širdį. Taip pat ačiū ir visoms kitoms draugėms, kurios platina mūsų laikraštį ir dažnai šį tą parašo. Ir ačiū už tuos gausius sveikinimus, kurių mes gavom šių švenčių proga. Laimingų naujų 1950 metų vairs!

—M. M.

AVIEČIŲ MERGIOTE

Grazi Joan Weiss iš Minneapolis, Minn., padeda aviečių augintojams garsinti tas gražias uogas. Apie Minneapolis auginama labai daug aviečių, tai joms reikia ir "karalienės." Tai ve, tokių ir matome, tik be karūnos.

TREČIA KARTĄ VIS KARTU

Iš trečio karto tos dvi motinos susitinka ligoninėj, kur jos, lyg susitarusios, tuo pačiu laiku gimė kūdikius. Kairėj yra Mrs. Philip Kenney iš Quincy, Mass., o dešinėj yra Mrs. Bernard Baber iš Roxbury, Mass. Jos visus tris kartus gimė Dorchesterio šv. Margarytos ligoninėj ir vis joms pasitaikė gimdyti kartu ir gulėti gretimose lovose.

IDOMUS FAKTAI APIE RUSIJĄ

Amerikos spauda šiomis dienomis paskelbė Rusijos kaimų palyginimą su kaimais tiems patiems produktams Anglijoj ir Amerikoj.

Kainos matuojamos ne pinigais, nes Rusijos pinigų vertė neaiški, bet darbo laiku. Pavyzdžiui, jeigu Amerikos darbininkas už 27 minučių darbą gali nusipirkti svarą bekonos, tai kiek laiko turi dirbti Rusijos darbininkas, kad gautų tokį pat svarą bekonos nusipirkti?

Faktai yra tokie:
Svarui miltų nusipirkti amerikietis dirba 4 minutes. Anglas irgi 4 minutes. Bet rusas—52 su puse minučių!

Svarui bekonos: Amerikietis 27 minutes. Anglas 50 minučių. Rusas gi 466 minutes!

Svarui arbatos: Amerikietis 56 minutes. Anglas 72 minutes. Rusas gi 1,506 minutes.

Šitas palyginimas labai aiškiai parodo kiek Rusijos darbininkas uždirba. Pavyzdžiui, jeigu amerikietis svarą arbatos nuperka už 56 minutes, o rusas turi dirbti net 1,506 minutes, tai reikiška, kad rusas uždirba 27 kartus mažiau, negu amerikietis, ir 20 kartų mažiau, negu anglas.

Dėlto Stalinas ir atskyrė Rusiją "geležine uždanga" nuo pasaulio, kad niekas nematytų, kas tenai darosi; o jo agentai Amerikoj ir kitur tuo tarpu skelbia, kad Sovietuose darbininkai turi "rojaus gyvenimą!"

VALGIAI

Karbonada Vengrišku Budu

Karbonada mes čia vadiname suraiktą kiaulienos nugarkaulį, ką amerikiečiai vadiną "pork chops'ais." Šešiems žmonėms pavalgyti reikalinga šitokia porcija:

- 6 rėžiai kiaulienos.
- 3 puodukai raugintų kopustų.
- 1½ puoduko tomėčių.
- Saukštas rudojo cukraus.
- 4 saukštukai paprikos.
- Druskos ir pipirų.
- Truputis miltų.

Apibarstyk mėsą druska ir pipirais, padažyk abidvi puses į miltus. Dabar paspirgink ją karštoj skauradoj, pirma išstiprinus joje nedidelį šmočiuką riebalų, nupiautų iš tos pačios mėsos. Kai mėsa gražiai pagrus, sudėk ant viršaus raugintus kopustus, pabarstyk paprikos ir rudojo cukraus.

Užpilk pusantro puoduko kenuotų tomėčių. Uždenk ir šutink ant lėtos ugnelės apie 45 minutes, arba iki mėsa bus gatava.

Kai bus gatava, iškelk iš skaurados kopustus ir mėsą, o į likusią sunką iplak truputį miltų, užvirink ir užpilk ant mėsos. Gardus valgis.

Sonkauliai su Raugintais Kopustais

Kauliukai gali but švieži ir gali but sudyti. Keturiems žmonėms pavalgyti reikalinga maždaug tokia proporcija:

- 2 svari kauliukai.
- Kenas raugintų kopustų.
- Saukštukas rudo cukraus.
- 2 puodukai vandens.
- Svogūnas ir pipirų.
- Druskos ir kmynų.

Perkant kauliukus reikia paprašyti, kad mėsininkas juos sukaptų. Reikia juos karštoj skauradoj paspirginti iš abiejų pusių, tuomet apibarstyti druska ir pipirais. Ant viršaus sudėti kopustus, rudąjį cukrų ir saukštuką kmynų. Užpilti vandenį, uždenkti ir šutinti ant lengvos ugnelės apie pusantros valandos, arba iki mėsa atsoks nuo kauliukų.

Kol kauliukai šūs, atskirame puode reikia išvirinti po porą bulvių kiekvienam valgytojui. Prie kauliukų ir ko, užstų gerai tinka mėsardas.

GRIZTA NAMO

Amerikos ambasadoriaus Anglijoj dukterė, p-lė Sharmar, parvažiavo šventėms į Ameriką. Graži, turtinga ambasadoriaus dukterė turi daug kavalių Anglijoj, bet sako, kad jai dar nė vienas nekritęs į akį ir širdį.

JONAS BILIUNAS:

Kolumbas

Mažas Paveikslėlis iš Garbingo Žmogaus Gyvenimo

(Pabaiga)
Dėkui tau, kad priėmei po savo pastoge nelaimingus keleivius, leidai pasilsėti ir nepasigalėjai jiems duonos. Teužmokie už tai tau visų geriausias Dievas."

Ir Kolumbas, pasiėmęs savo sunelį, ruošėsi jau eiti įro duris.

—Neik!—sušuko vienuolis.—Pasilik dar mūsų krašte,—gal but, aš tau galėsiu padėti. Gali naudotis mano pastoge ir duona, aš tuo tarpu pamėginsiu prikalbėti karalienę, kad tave išklausytų....

To vienuolio buta pačios karalienės Izabelės graudentojo (nuodėmių klausytojo). Buta tatau geros širdies ir proto žmogaus. Nustebęs klausė jis Kolumbo apsakiniėjimą; matė, kad tai žmogus nepaprastas ir galvotas, kad jo žodžiuose turi būti tiesos. Taigi panorėjo butinai jam padėti: nuėjo į karalienę ir prikalbėjo ją pasisaukti Kolumbą ir dar kartą jo paklausti.

Ilgai aiškino savo sumanytą Kolumbas, įrodinėjo jo naudingumą karaliai, bet jo vykdymą valdžia diena po dienos vis atidėliojo.

Neveikiai, tik po ilgų derybų, gavo Kolumbas iš Ispanijos valdžios tris laivus ir 120 žmonių, ir 1492 metais rugpjūčio 3 dieną išplaukė su jais vandenyną, tolimon nežinomon kelionėn. Laivai buvo mediniai, nedideli, varomi tik vėjo ir vandens.

Ispanijos krantas veikiai išnyko jiems iš akių, kur pažvelgs aplinkui, visur buvo matyti vien dangus ir banguojančios jūros. Slinko diena po dienos, savaitė po savaitės, žemės gi vis nematyti. Neįpratę į tokią ilgą kelionę, jurininkai nuklijo: juokavimo vietoje jau buvo girdėti dusavimai arba keiksmas. Dažnai Kolumbas tarėsi tame vandenyne turėsiąs mirti, tulas, gal but, griežė ant Kolumbo dantį, kad tai jis visa padarė. Jau du mėnesiai praėjo, kaip išplaukė jie iš Ispanijos, žemės gi vis nematyti; kai kurie jurininkai troško geriau numirti, ne kaip plaukti toliau. Bet štai vanduo atneša žaliuojančių medžių šakelių. Visi atgijo: gal but, žemė nebetoli! Pagaliau spalį 11 dieną vienas jurininkas sušuko: "Žemė!"

Visi išbėgo pažiūrėti ir netoli pamatė gražią, puikią salą, pilną įvairių medžių ir žolynų; jos pakrantaiais bėgiojo laukiniai žmonės—vyrai, moterys ir vaikai, įvairiai pasipuošę. Nuvargusių jurininkų džiaugsmas buvo neapsakomas: vieni bučiavo, kiti verkė. Išlipęs Kolumbas praminė šitą salą San Salvador, tai yra Ilganytojo sala.

Salos gyventojai pasitiko Kolumbą ir jo žmones geruoju, žiūrėjo į juos, kaip į kokius dievačius arba atėjusias iš ano pasaulio dvasias; išgirdę juos šaudant, tarė, kad tai busias pats Dievas atėjęs, griausmu nešinas,—ir krito ant žemės; drabužių beveik jokių neturėjo, tik buvo apsikaisę visokiais papuošalais iš plunksnų, aukso ir kaulų. Iš

jų Kolumbas patyrė, kad į vakarus ir pietus nuo tos salos esą kitų žemių, kad tenai galima esą rasti daug aukso ir kitų brangiųjų daiktų.

Linksmai dabar grįžo Kolumbas ir jo žmonės namo pranešti visiems geros naujienos. Kelyje užpuolė juos baisi vėtra, ir Kolumbas ko tik nenuskendo jūrose. Tačiau išsigelbėjo ir laimingai sugrįžo Ispanijon. Čia jį karalius ir karalienė ir visi gyventojai pasitiko su didžiausia iškilmė ir garbe: visi dabar pamatė, kad Kolumbo buvo sumanyta teisingai. Jis atvežė jiems atrostosios žemės turty—augalų, gyvulių ir žmonių, kurių lig šiolei dar niekas nebuvo regėjęs.

Dabar Kolumbui davė jau 17 laivų ir tukstantį du šimtų ginkluotų žmonių. Jis vėl išplaukė atgal į vakarus. Šiuo kartu jis atrado daug mažų ir kelias didžiules salas ir tarė, kad tai busias rytinis Azijos krantas....

Bet čia prasidėjo Kolumbo nelaimės. Tarp nukeliausų su juo žmonių buvo daug aukštos kilmės ponų. Jie pavydėjo Kolumbui garbės ir valdžios, kurią šis buvo įsigijęs, pradėjo jo nebeklausyti ir priešintis, visai jam kenkti ir skusti jį Ispanijos vyriausybei. Kolumbas turėjo sugrįžti Ispanijon ir išsisteisinti prieš karalių ir karalienę.

1498 metais jis trečią kartą iškeliavo; vėl atrado kelias naujas salas. Bet Ispanai vėl prieš jį sukilo, karaliui pripasakoję ant jo visokių nebutų daiktų. Tada karalius išsiuntė valdininką, vardu Bobadilą, kad tas visą dalyką ištirtų vietoje. Susitikęs Kolumbą, Bobadila suraikino jį geležiniais pančiais, uždėjo jam grandinius ir taip pasiuntė jį Ispanijon. Karalius liepė paleisti Kolumbą, bet valdžios jam nebesugrąžino.

Dabar Kolumbas niekam neberūpėjo; visi jį užmiršo. Žmogus, kuris tiek metų vargo, kol įvykdė savo sumanytą, kuris atrado visą Naująjį Pasaulį, kuris Ispanijos karaliai ir jos gyventojams suteikė didžiausius žemės plotus, apdovanojo juos "Indijos" brangenybėmis—buvo dabar visų pamestas ir paniekintas, vėl gyveno varguose, kentėjo badą ir šaltį.

Nebeilgai gyveno Kolumbas: nuliudimo ir širdies skausmo suspaustas, jis pasimirė 1506 metais. Vykdydamas Kolumbo norą, jo sunus tėvo graban įdėjo grandinius ir geležinius pančius, kuriais jo tėvas buvo surakintas.

Tais pančiais atmokėjo Kolumbui žmonės už tai, ką jis jiems gera buvo padaręs.

Gailestingumo jausmas yra kilnus, paaukok dienos uždarbį vargan patekusiems lietuviams! Auką siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand st., Brooklyn 11, N. Y.

Vietinės Žinios

SAUSIO 15 DIENA SOCIALDEMOKRATŲ VAKARIENĖ

Sekmadienį, sausio 15 d. vakare Bostono ir apilinkų pažangieji žmonės telkiasi dalyvauti metinėje socialdemokratų vakariene, kurią kasmet ruošia Bostono ir Cambridge socialistai.

Siais metais metinė vakarienė pasižadėjo dalyvauti drg. Kipras Bielinis, Lietuvos socialdemokratų partijos veikėjas, neseniai atvykęs iš Vokietijos į šią šalį. Be to, vakarienė bus muzikos ir dainų programa.

Visi mūsų prieteliai kviečiami uoliai platinti tiketus ir ruošti gausiai dalyvauti metiniame pažangųjų lietuvių subuvime. Vakarienė bus So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos svetainė, E ir Silver gatvių kampas.

Rengėjai.

Naujas Majoras Žada Taupumą ir Teisingumą

Naujas miesto majoras, J. Hynes, perimdamas miesto valdžią, sakė, kad senoji miesto valdžia privedė Bostoną prie finansinės katastrofos ir paliko sunkią skolų ir neapmokėtų bilų našta naujiems miesto tvarkytojams.

Naujas majoras žada griežčiausiai kovoti prieš korupciją ir neteisingumus miesto valdžioje, žada taupumą ir apdairumą miesto ukyje. Naujas majoras žada taupiai elgtis su visuomenės pinigais dargi jei dėlto jo politinė įtaka nukentėtų.

Gubernatorius Žada Nekelti Mokesčių

Mass. gubernatorius Paul A. Dever, pradedant Naujuosius Metus sakė, kad jis laikysis didesnio taupumo ir nebeuždės piliečiams naujų mokesčių. Gubernatorius pripažino, kad valstijos biudžetas bus labai sunku suvesti, nes išlaidos yra padidėjusios, bet jis tikisi apkarpyti išlaidas ir išsiversti. Tuo tarpu seime yra svarstoma nauji mokesčiai ant gazolino ir yra svarstomas sumanymas padidinti pajamų ir lenktynių mokesčius.

SMAGIOS VAIŠĖS PAS DRAUGUS WALEYKAS

Naujų Metų dieną pas dragus A. Waleikas, Cambridge, 2 Winslow St., buvo smagios vaišės. Buvo naujai atvykusio A. P. Waleikos giminaičių, Bronio Vasinausko, pasitiktuvės. Jis ką tik atvyko iš Europos į šią šalį. Dalyvavo giminės ir burys draugų. Tarp kitų dalyvavo A. Waleikos giminaičiai, dainininkas solistas Kazėnas, kurį Bostono lietuviai greit turės progos išgirsti ir viešai dainuoti.

Vaišės buvo suruoštos ir paties draugo Antano Waleikos gimtadieniui paminėti. Tą svečiai sužinojo tik jau besivaikšdami ir triukšmingai linkėjo malonią šeiminkui "ilgiausių metų." Dainininkas Kazėnas svečius palinsmino gražiomis dainomis.

Dalyvis.

Naujų Metų Vakaras Pas Doktorą Pilka

Naujiems Metams pasitikti Dr. D. Pilka buvo suruošęs labai jaukų vakarą savo puošniame name. Didžiulis stalas buvo apkrautas visokiomis gėrybėmis, gi mušant laikrodžiams 12 valandą, svečiams buvo padalyta po taurę šampano. Sudauždami stiklais ir linkėdami vieni kitiems "laimingų naujų metų," kiti net bučiuodamiesi, svečiai jautėsi, kad iš tikrųjų čia prasideda naujas gyvenimas.

Suruošdamas šį vakarą mūsų naujakuriams, Dr. Pilka padarė labai gražų žestą. Neseniai iš stovyklų atvykusiems mūsų inteligentams čia buvo ne tikaiti svečias priėmimas, bet ir proga susipažinti su seniau čia įsikūrusiais savo vienuoliais.

Prie svečių priėmimo daug prisidėjo ir daktaro brolis, Petras Pilka, taip pat neseniai dar atvykęs iš Europos.

Vienas iš Dalyvių.

Naujas Majoras Perėmė Miesto Tvarkymą

Pirmadienį 10 val. ryto Symphony Hall'ė buvo įvesdintas naujas Bostono majoras, John B. Hynes, 52

metų miesto tarnautojas, išrinktas lapkričio mėnesį majoro pareigoms. Jis priėmė priesaiką ir pasakė kalbą apie municipalinės valdžios užduotis ir apie Bostono miesto tvarkymą ateinančiais dviem metais. 3,200 žmonių stebėjo naujo majoro priesaiką ir įvesdinimą. Šį antradienį miesto priesaikę jau stovi naujas miesto šeiminkas.

MAJORAS CURLEY "DIRBO" IKI GALO

Pasitraukęs majoras J. M. Curley savo pareigas ėjo su nepaprastu uolumu iki pat paskutinės valandos. Dieną prieš savo majoravimo galą, praėjusį penktadienį, Curley pasirašė 5 milijonams dolerių sutartį su įvairiais kontraktoriais. Jis, nežinijur didelių protestų ir nežiurint jo paties pasižadėjimo to nedaryti, pasirašė leidimą atidaryti Bostono ribose du "įvažiuojamųjų teatrus," taip pat jis pasirašė leidimą atidaryti keliose ginčijamose vietose gazolino stotis. Sutartis su kontraktoriais pasirašė be varžytynių ir labai reibias.

Buvusio majoro nepaprastą "uolumą" einaut savo pareigas sukėlė didelio pasipiktinimo ir galybės protestų. Atrodo, kad naujasis majoras bandys kai kuriuos J. M. Curley pasirašytus leidimus panaikinti. Ypač daug protestų sukėlė Curley pasirašytas leidimas atidaryti teatrus po atviru dangiu. Dėlto minia žmonių buvo nuvykusi į miesto valdybą, o vienas šerifas bandė majorui įteikti teismo įsakymą nepasirašyti leidimo. Bet Curley nuo šerifo pabėgo ir leidimus pasirašė.

Sveikinimai iš Floridos

Mūsų kaimynai, draugai Aleknai, siunčia iš Floridos karštų linkėjimų ir sako visiems savo prieteliams bostoniškiams "hello." Rašo, kad Floridos oras šiemet peršaltas buvęs Kalėdų Seneliui.

Dorchesterio Moterų Klubo Vakariene

Dorchesterio Moterų Klubas rengia vakarienę savo 10 metų sukaktuvėms paminėti. Vakarienė bus šį sekmadienį, sausio 8 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos svetainėje, 309 E St. Pradžią 5:30 val. vakare.

Vakarieneje bus dainų ir muzikos programa, bus geras orkestras ir kitokie smagumai. Kviečiami visi atsilankyti.

Komitetas.

PADEKA

Linkiu kuo laimingiausių 1950 metų ir dėkoju už visą gerą ką yra man ir mano šeimai padarę savo dėdei Justinui Petrusnui ir kitiems giminėms Brightone, taip pat geraširdėms kaiminkoms p. Brašiškienei su šeima ir p. Mičiulienėi. Lina Dunduraitė.

Liudnai Baigėsi Gimtadienio Vaišės

Jaunas, 22 metų Roalindale gyventojas, Charles B. McCarron, pirmadienio naktį grįždamas iš savo gimtadienio vaišių, susimušė su savo draugu John H.

Manning. Muštynių pasekmės tokios, kad McCarron gulį ligoninėje prie mirties.

IS CAMBRIDGE KLUBO SUSIRINKIMO

Praėjusį sekmadienį Cambridge klubo narių susirinkime dalyvavo 190 narių, arba mažiau negu pusė. Dėl mažo narių skaičiaus buvo vėl išrinkta ta pati valdyba, kuri ir pereitais metais klubo reikalus vedė. Susirinkimas buvo numatomas šaukti gruodžio 25 d., bet dėl Kalėdų buvo nukeltas į Naujų Metų dieną.

Grąžino 500 į Tikėjimą

Jaunas evangelistų pamokslininkas, Wm. Graham, šią savaitę Bostone, Park St. bažnyčioje ir Mechanical Building patalpose pasakė eilę graudenančių pamokslų ir sakosi jau "grąžinęs prie tikėjimo" 500 bostoniečių.

Lietuvių Inžinierių ir Architektų Draugijoje

Gruodžio 17 įvykusiame narių susirinkime, jau ketvirtame iš eilės, draugijos Bostono skyriaus pirmininkas inž. Vytautas Ščesnulis skaitė referatą apie aukštos kokybės pilno pritaikymą betone. Klausėsi ir diskusavo 16 inžinierių. Jie visi dirba amerikiečių statybos bendrovėse savo specialybėje, inžinierių mokslo baigę nepriklausomoje Lietuvoje. Draugija šaukia savo susirinkimus kas du mėnesius ir kas kartą numatytas referatas technikos mokslo pažangos temomis. Sekantį pranešimą pasižadėjo padaryti architektas Jurgis Okunis apie fabrikinio būdu paruošiamą gyvenamųjų namų statybą. Data bus pranešta vėliau.

LITERATūros VAKARUI ARTEJANT

Paskutiniajame "Keleivio" numeryje buvo įdėta trumpa žinutė, jog South Boston, sausio 22 d., 3 val. po pietų įvyks literatūros ir meno vakaras. Tai neeilinė žinutė neeilinis įvykis!

Bostonas, jei ir negali didžiuliais lietuviškosios kolonijos didumu, gali džiaugtis tačiauo tuo, jog čia šiais metais susispaus visas buvęs menininkų—poetų, aktorų, muzikų. Vien tik šių vardų paminėjimas—Fautas Kirša, Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis, Petras Pilka, aktorius Henrikas Kačinskas, muzikas Jeronimas Kačinskas... leidžia pasakyti—"kokia turtinga kolonija!" Jie visi į JAV atvyko ne anksčiau, kaip 1949 m. vasarą. Daugelis jų vargingai kurėsi, kol šitame europietiškausiame Amerikos mieste, susisukę šokių ar kitokių lizdelių, nutupė tam laikui, kol bus pralauktos ilgos laukimo dienos. Ant tų žmonių pečių jau remiasi ir ateityje remsis mūsų miesto lietuviškai kultūrinis meno gyvenimas. Su visa mūsų šiluma ir rimtimi turime remti jų buvimą mūsų tarpe, su visu džiaugsmu turime laukti tų valandų, kada jie išeina į viešumą, kad duotų mums savo vaisių, savo kurybos.

Ne visi Bostone gyvenantieji lietuviai galėjo matyti ir girdėti savo kurybą skaitant Antaną Brazdžionį, Antaną Gustaitį, Petrą Pilką. Su labai dideliu pasisekimu jų daugumas skaitė savo eiles New Yorko kongreso metu suruoštame meno vakare. Sausio 22 dieną juos matysime So. Bostono Municipal svetainės scenoje. Stasys Santvaras atvyks iš New Yorko, visi kiti gyvena Bostone ir apilinkėje.

Bernardas Brazdžionis ir Petras Pilka yra poetai, lyriškai. Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras—poetai ir dramaturgai (rašantieji eiles ir dramos veikalus, scenos vaizdelius). Antanas Gustaitis yra vienas iš ne daugelio mūsų humoristų, parašęs daugelį humoristinių eilių bei feljtonų.

Visi šie rašytojai, poetai yra nepriklausomos Lietuvos išauginti ir jos kultūriname gyvenime giliai vagą išvare. Visi jie gimę prieš didįjį karą ir dabar yra pačiame savo gyvenimo viduryje, savo kurybinio darbo vaisiais jau pasiekusieji ir pasiekiantieji laimėjimų, pačius baisiausiųs dvidešimtojo amžiaus įvykius išgyvenusieji giliu patyrimu. Lietuvoje ir Vokietijoje šių rašytojų buvo išleista daugelis poezijos knygų ir dramos veikalių. Lietuvoje jie buvo gerai pažįstami kaip teatro bei radiofonų direktoriai, kaip laikraščių, žurnalų redaktoriai ar bendradarbiai.

Literatūros vakare rašytojai patys skaito savo kurinius. Skaitys tokius kurinius, kurie dar nebuvo spausdinti. Tai tiesioginis savo kurybos perdavimas klausytojui, ne skaitytojui. Kiekvienam, mėgstančiam rašytą žodį, mylinčiam poeziją, visados yra įdomu pamatyti patį autorių, o tai reta laimė. Ne visi mokame skaityti poeziją, ne visi gauname knygas, ne visi pakankamai apie jas žinome, nes ne visi ir turime laiko giliau studijuoti literatūrą. Literatūros vakarai rengiami tam, kad prieinamu būdu būtų susipažinta su naujausiąja rašytojų kuryba. Literatūros vakarai reikalingi ir tam, kad būtų susiartinta su savo tautos siela, jos reikalais, jos troškimais, nes visi jautriaušieji tautos interesai reikšiami per jos kūrėjus. Bendraudami su menininkais, galime justi tautos gyvybės pulsą.

Bostono ir visų plačių apilinkinių lietuviškoji visuomenė kviečiama į pirmąjį literatūros vakarą. Kviečiama ateiti, kad rašytojus pažintume ir pamiltume, kaip kūrėjus ir kaip vienus iš savo kolonijos brangiausiųjų narių.

Bostonas jau ne kartą matė aktorijų Henriką Kačinską. Mūsų šventės ir minėjimai be šio galingojo aktoriaus skaitymo ar deklamavimo negalėjo apsieiti. Musų širdyse ir mintyse ilgam liks jo skaityta N. Mazalaitės "Pasaka Apie Karėvį Joną" birželio įvykių minėjimo proga; ilgam liks Balio Sruogos "Kazimieras Sapiega," Baranausko "Anykščių Šilelis," Doneičio "Metai" (8 rugsėjo proga ir New Yorko kongreso metu), ilgam liks Vinco Kučirkos "Lietuvos Tiltas Atsiminimai," tiems, kurie juos girdėjo per Kudirkos minėjimą. H. Kačinskas perteikia mūsų rašytojų kurinius gyvus—tokie, ko-

kie jie turi būti. Daugelis džiaugėmės išvydę didįjį Doneičių ar Baranauską per Henriko Kačinsko perdavimą; patys skaitydami gal būtume niekados jų nepajutę. Rengiamame literatūros vakare H. Kačinskas skaitys Antano Gustaitis šiomis dienomis parašytą feljtoną. Kauno ir Vilniaus teatrų scenoje jis buvo matomas, kaip pats stiprus ir nepakeičiamas aktorius, kokiais gali didžiulius ne visi miestai ir ne visos tautos. Šiuo tarpu Bostonas kitoms lietuvių kolonijoms gali tarti: "Mes turime Henriką Kačinską!"

Literatūros vakarui pavairinti programa bus papildyta dainos menu, kurią išpildys operos solistai ponina Daugėlienė ir p. Kazėnas.

Literatūros ir meno vakarą rengia Kultūros Rėmėjai Bostone.

RADIO PROGRAMOS

Lietuvių Radio Korp. radio programas šį ateinantį sekmadienį per stotį WBMS 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Jono Shurilos orkestra.
 - 2—Birutės Radio Kvartetas.
 - 3—Pasaka apie Magdute.
- Po programai prašome parašyti laišką ar atvirutę į stotį WBMS, Lithuanian Program, 35 Court St. Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirsti, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Steponas Minkus

PARSIDUODA NAMAS

Parsiduoda trijų šeimynų namas, 282—3rd St., So. Bostone, su mažu įėjimu. Yra tūsti kambariai naujam šeiminkui. Kreipkitės į Mrs. M. Stana-white, 44 Aspinwall Rd., Dorchester, Mass. Tel. AV 2-7269.

NAMAS PARDAVIMUI

3 šeimynų, 11 kambarių mūrinis namas, garu apšildomas, atneša \$105 per mėnesį, gali buti nupirktas su visais baldais ar be jų. Savininkė išiskrausto ir nori gauti \$6,000; \$2,000 lieka banko morgičių. Kreipkitės: Mrs. Josephine Geso, 677 E. 7th St., So. Boston.

2 NAMAI

So. Bostono centre parduodami 2 namai po 2 šeimynas (5-6 ir 5-4 kamb.). Kiekvienas butas turi atskirą įėjimą. Pajamų į mėnesį \$78. Geras pirkiny's dėl "investmento." Kaina \$5,000 už abu namus. E. Kalvaitis, 545 E. Broadway, So. Boston. Tel. SO 8-0605.

APSIDRAUSK NUO LI- GOS IR NELAIMĖS

Už \$12 per metus gausi ligoje \$25 pašalpos savaitę. Visais insurance reikalais kreipkitės į (nuo35)

BRONIS KONTRIM

506 East Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1761 ir SO 8-2483

Lietuviška Aptieka

Savininkas H. CABIT
100 Dorchester Street
SOUTH BOSTON
Tel. SO 8-4149

Turim visokių vaistų. Siunčiam net Europos. Kalbam lietuviškai. Patarnavimas mandagus; kainos nebrangios. Gyvename čia jau 20 metų.

ŠIRDINGAS AČIU!
Visiems "Keleivio" skaitytojams ir prieteliams, pareikusiems išvengti praga žodžių ar raštų linkėjimų, tariame širdingą ačiū.
"Keleivio" Redakcija ir Administracija.

Ar Žinot Kur Ką Gauti!

Mes pranešame, kad turime mūsų krautuvę visokių mažų ir randavimų, kaip tai Floor Sanders, Wall Paper Removers, Boat Sanders ir kitų. Taipgi turime visokių pentų, varnių, sienoms popierių, plumbing, elektros reikmenų. Pristatymas veltui. Kreipkitės
Flood Sq. Hardware Co.
A. J. ALEKNA, Prop.
628 E. Broadway, So. Boston
Tel. SO 8-4148

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefons: SOUTH Boston 1130

Tel. SO 8-2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS
Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakaro
Seredomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dienų
447 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Tel. AV 2-4028

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais:
nuo 10 iki 12 ryto
495 COLUMBIA ROAD
arti Uphams' Corner
DORCHESTER, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. SO 808-9448
Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 7-1233 W

Tel. SO 8-2712 arba BI 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos
X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4 nuo 7-8
534 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

18 Tremont St., Kimball Building
Kambarys 205
BOSTON. Tel. LA 3-2371
arba: SO 6-2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ
IR NERVŲ LIGŲ
Daro Kraujo Patikrinimą Sankosai
VALANDOS:
Nuo 9 iki 6 kasdien.
Šventadieniais uždaryta.

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston
Pristato toniką, vyną ir visokios rūšies alų baltima, vestuvėms į namus ir sales. (-)
Savininkas:
JUOZAS ARLAUSKAS
Telephone: SO 8-3141
arba namuose, 1650 Columbia Rr., So. Boston, Tel. SO 8-2414.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI
PERKRAUS-
TYTOJAI
(Insured
Movers)
Perkrausiam
čia pat ir į to-
limas vietas.
Saugi priežiūra, laima prekioms
326 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 8-4618

Metinis Bankietas!

Rengia LSS 60 ir 71 Kuopos

Sekmadienį, Sausio (Jan.) 15 1949

PILIEČIŲ DRAUGIJOS SALEJE

Prie E ir Silver Gatvių, South Boston

Pradžią 6 val. vakare

Bus skanių valgių, bus graži programa, bus svečių ir viešnių iš toli ir arti. Čia pasitiks seni ir nauji draugai. Tad nepamirškite, kad sausio penkiolikta visų kelių kelias ir visus teveda į Lietuvių Piliečių Draugijos salę!

Laukėm jus ir maloniai priimsime.

Rengimo Komisija.